

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 30 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, KOVAS - MARCH 12, 1986

Nr. 49

Kuo skyrėsi anuometinė rusų okupacija nuo dabartinės

Caro valdžia paisė teisėtu mo, ko dabar nėra. Rusijos teismai — jų aukščiausias buvo senatas — laikėsi įstatymų. Senatas panaikindavo neteisėtus veiksmus, nežūrindamas juos būtų padaręs — eiliniai piliečiai, valdininkai ar policija (viešoji ar slaptoji). Ne visada teismai apgindavo pilietį nuo neteisėtų administracijos ar policijos veiksmų, nuo teisės pažeidimų, bet jei reikalas iškil-davo viešumon, teismai nedrįsdavo viešą įstatymo pažeidimą ignoruoti (nepaisyti). Ir politinio pobūdžio bylas teisme buvo galima laimėti (ko dabar nėra). Ne visada teismai baudavo nusikaltėlių, būdavo atsitikimų, kad politi-ninės bylose kaltinamuosius išteisindavo.

Pora pavyzdžių. Vienu metu vysk. A. Baranauskis lankant parapijas, Suvalkų gubernatorius uždraudė ruošti vyskupui iškilmingus sutikimus. To nepaisydami klebonai ruošė iškilmes. Gubernatorius už tai baudė klebonus pinigėmis baudomis. Nubaustiųjų pasiskundė teismui, byla nuėjo iki senato. Byla buvo vilkinama, bet galų gale senatas, jau vysk. Baranauskui mirus, baudas panaikino.

Marijampolės gimnazijos mokiniai 1912 m. leido slapta laikraštėlių. Policija susekė, leidėjus areštavo ir atidavė teismui. Suvalkų teismas visus mokinius išteisino.

Caras buvo diktatorius, absoliutus valdovas. Bet jis buvo krikščionis, ir krikščionybė švelnino diktatūrą. Pravoslavų Bažnyčia buvo proteguojama, Katalikų

Bažnyčia persekiojama, buvo norima katalikus paversti pravoslavais. Bet buvo leidžiami katalikų spauda, katalikiškos organizacijos (po 1905 m.). Buvo leista veikti blaivybės draugijoms, esančioms kunigų įtakoje.

Privačiame ir viešame gyvenime buvo respektuojami (pripažįstami) krikščioniškos moralės dėsniai. Buvo respektuojamas Dekalogas (10 Dievo įsakymų). Galiojo Dekalogo įsakymai: nevol, nemeluok, nepaleistuvauk, nežudyk, gerbk savo tėvą ir motiną. Nors pažeidimų buvo, ko jokia visuomenė neišvengia, bet šie įsakymai bent viešai buvo gerbiami ir saugomi. O dabar praktiškai einama prie šių įsakymų visiško paneigimo.

Krikščioniškos moralės saugotoja ir ikvėpėja Lietuvoje buvo Katalikų Bažnyčia. Jos dėka Lietuvos kaimas moraliai išliko sveikas, nežūrindamas baudžiavų, karų ir svetimųjų viešpatavimo. O kadangi Lietuvos gyventojų daugumą sudarė lietuviai kaimiečiai, tai jie buvo sveikas tautos pagrindas. Užtat kaimas galėjo tautiškai atstūti ir sukurti nepriklausomą valstybę.

Lietuvoje veikė tris kunigų seminarijos — Kaune, Seinuose ir Vilniuje, kuriose mokėsi didelis skaičius lietuvių (Vilniaus kunigų seminarija buvo sulenkinta, lietuviams į ją sunku buvo patekti). Petrapi-ly veikė Dvasinė Katalikų akademija. Kunigų seminarijos paruošė lietuvių kunigų, kurie buvo ne tik katalikybės apaštalai, bet ir lietuvių tautinio atgimimo pionieriai.

(Bus daugiau)

Po Vasario 16 d. minėjimo JAV Kongrese Amerikos Lietuvių Tarybos atstovus Stasys Dubauskas (viduryje) įteikia Encyclopaedia Lituanica knygą kongresmeniui Frank Annunzio (dem. iš Illinois), kuris daug metų organizuoja Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimus Atstovų Rūmuose. Kairėje — kun. Valdemaras Cukuras, kuris kalbėjo minėjimo maldas.

Vasario 16 d. Atstovų Rūmuose

JAV Atstovų Rūmuose Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyko kovo 4 d. Invokaciją sukalbėjo Amerikos Lietuvių tarybos pakviestas kun. Valdemaras Cukuras. Pradžioje paprašęs Danguos palaimos tai demokratiškai Atstovų Rūmų institucijai, meldė pagalbos daugiau kaip 45 metus kenčiančiai Sovietų pavergtai Lietuvai, kuri siekia laisvės. Dėkojo Dangui, kad suteiktų gilios įžvalgos JAV žmonėms ir vyriausybei gerai suprasti ir tvirtai stovėti pagrindinių Dievo duotų teisių bei laisvių sargyboje, bet ypač už drąsą pasipriešinti spaudimui ir nepripažinti prievarta įvykdyto Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Prašė palaimos Amerikos žmonėms, kurie solidariauja su pavergtom tautom, siekiant taikos, teisingumo ir laisvės.

Kun. Cukuro maldą buvo išspausdinta tos dienos „Congressional Record“ pirmame puslapyje. Šalia buvo įdėti kongresmeno Annunzio pateikti kun. Cukuro biografijos pagrindiniai duomenys. „Congressional Records“ išspausdino ir tą dieną pasakytą ilgą kongresmeno Annunzio kalbą, kurioje jis priminė 68-tas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metines, priminė laimėjimus laisvėje, Sovietų okupaciją. Pažymėjo, kad lietuviai dabar yra kaliniai savo tėvynėje, kešdami persekiojimą dėl savo kultūrinių vertybių, religijos, tačiau lietuviai nepalūžta dvasioje. Kongr. Annunzio priminė Amerikos Lietuvių Tarybos pastangas ir išvardijo visą vadovybę, kas irgi buvo paskelbta „Cong. Record“. Taip pat buvo įjungta informacija apie Chicago Lietuvos Tarybos suruoštą Nepriklausomybės minėjimą Chicagoje. Kongr. Annunzio priminė ir Atstovų Rūmų skatinimą prezidentui paskelbti Lietuvos Nepriklausomybės dieną, įjungė Liet. katalikų Kongreso Toronte paskelbto manifesto tekstą, reikalaujantį laisvės Lietuvai.

Keldami Lietuvos laisvės reikalą kovo 4 d. Atstovų Rūmų posėdyje kalbėjo kongresmenai: Robert Michel (resp., Il.), Guy Vander Jagt

(resp., Mich.), Eldon Rudd (resp., Ariz.), Doug Bereuter (resp., Nebr.), Glenn Anderson (dem., Calif.), Steny H. Hoyer (dem., Md.), William J. Coyne (dem., Pa.), Thomas J. Manton (dem., N.Y.), Melvin Price (dem., Il.), Martin Russo (dem., Il.), John Dingell (resp. Mich.), William Carney (resp., N.Y.), John Edward Porter (resp., Il.).

Į minėjimą buvo atvykę daugiau kaip 20 lietuvių. Iš Chicago buvo nuvykęs Amer. Liet. Tarybos narys inž. Stasys Dubauskas, kuris kongresmeniui Frank Annunzio už minėjimo pravedimą įteikė Alto vardu 6 tomas „Encyclopaedia Lituanica“, kurią šiam reikalui paaukojo Alb. Repšys. Dėkojant senatoriui Paul Simon už lietuviškų reikalų rėmimą Alto vardu buvo įteikta dr. A. Geručio „Lithuania 700 Years“ ir J. Pajaujo „Soviet Genocide in Lithuania“.

Kun. V. Cukuras buvo pakviestas į Amerikos Balsą, kur buvo įrašyta jo maldą Atstovų Rūmuose perdavimui į Lietuvą.

Kolumbijos rinkimai

Bogota. — Kolumbijos rinkimuose pirmąsyk dalyvavo komunistų partija, susirišusi su Maskva — Revoliucinės grupuotės buvo iškelus apie 5,000 kandidatų į federalinį parlamentą ir į savivaldybių tarybų vietas. Ši komunistų grupė gavo rinkimuose 1 nuoš. visų balsų. Kita komunistinė grupė, sekanti Kinijos Mao Tse Tungo linija, rinkimus ne tik boikotavo, bet ir juos trukdė nušaudama 9 policijos valdininkus, kurie saugojo kandidatus rinkimų dieną.

Kolumbijos balsavimuose daugiausia balsų gavo liberalų partija, surinkusi 52 nuoš. visų balsų. Valdancioji konservatorių partija gavo 39 nuoš.

— Libane radikalioji šijitu grupė paskelbė prancūzo, laikyto įkaitu, nuotrauką kars-tę. Jis buvęs nuteistas ir sušaudytas. Šijitai reikalauja nuolaidų iš prancūzų vyriausybei, kuri tvirtina nepasiduosianti šantažui.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Washingtonė šimtai moterų, aborto teisės šalininkų, lanko atskirus kongresmenus ir ragina juos paremti civilinių teisių įstatymą, kuris leistų abortus daryti ir tose institucijose, kurios gauna lėšų iš federalinės vyriausybės.

— Sovietų ambasadorius Dobryninas praleido Washingtonė 24 metus. Jis buvo ir diplomatinio korpuso dekanas. Dabar, sovietų valdžiai jį paskyrus partijos centro komiteto sekretorium, jis išvažiuoja ir diplomatų dekanu taps Švedijos ambasadorius, grafas Wilhelm Wachmeister.

— Pirmieji šių metų viesulai pasirodė pirmadienį Indianos, Kentucky ir Ohio valstijose, užmušė du žmones, sužeidė 24 ir padarė daug nuostolių.

— Paryžiuje Vakarų vyriausybės atstovai susitarė palengvinti Lenkijai užsienio skolų mokėjimo sąlygas.

— Peru valstybėje smarkus lietus nuplovė žemes nuo kalnų, palaidojo du kaimus, dingo 40 žmonių.

— Gynybės advokatai po-piečiaus Jono Pauliaus II atentato byloje ragino teismą išteisinti bulgarą Sergejį Antonovą, nes trūksta įrodymų, kad jis būtų dalyvavęs sąmoksle nužudyti popiežių.

— Pietų Afrikos respublikai atšaukus pavojaus stovį, prasidėjo didesni neramumai. Nuo praėjusio penktadienio policija nušovė 22 žmones.

— Vakarų Vokietijos gynybos ministeris pasiūlė, kad Europos sąjungininkai patys išvystytų savo erdvės gynybos ginklų programą. Tie ginklai turėtų ginti Vakarų Europą nuo sovietų trumpųjų nuotolių raketų.

— Čilės prezidentas atnaujinu pavojaus stovio suvaržymus dar šešioms mėnesiams, kol pasibaigs grėsmė vidinei rimčiai.

Pabėgęs lietuvis gavo JAV vizą
Londonas. — „Europos Lietuvis“ paskelbė, kad vilnietis ekonomistas Ričardas Andrikonis, kuris lapkričio 18 d. Marselio uoste Prancūzijoje pasitraukė iš sovietinio laivo ir pasiprašė politinės globos, neseniai gavo Amerikos vizą

Gen. Jaruzelskio čiulbesys Vilniuje

Varšuva. — „The New York Times“ rašo apie Lenkijos komunistų partijos vadų viešnagė Maskvoje sovietų komunistų partijos kongreso metu. Korespondentas Michael Kaufman rašo, jog Varšuvoje galima pastebėti nemažą pasitenkinimą gerais gen. Jaruzelskio ryšiais su sovietų vadu Gorbačiovu. Jaruzelskis patinkas Gorbačioviui. Lenkų vadas tapęs „pirmu tarp lygiųjų“. Jaruzelskis buvo rodomas Maskvos televizijoje dažniau už kitų satelitinį valstybių vadus. Kartą Gorbačiovas, išeidamas iš kongreso salės, laikęs Jaruzelskį už parankės. Kaip ryškų simbolinį įrodymą Gorbačiovo palankumo lenkų televizija rodė daug programų iš netikėto Jaruzelskio vizito Vilniuje, Lietuvos sostinėje, rašo Kaufman.

Autorius primena, kad Vilnius buvo per šimtmečius senosios Lenkijos ir Lietuvos karalystės kultūrinis centras. Miestas, turis daug lenkiškai kalbančių gyventojų, buvo valdomas Lenkijos 20-tame ir 1930-tame dešimtmetyje. Čia yra gimtosios vietos tokių žmonių kaip Czesław Miłosz, Nobelio premija laimėjusio poeto. Tadeusz Konwickio, laikomo vienu geriausių šio meto novelistų, ir maršalo Josefo Pilsudskio, prieškarinio Lenkijos valdytojo.

Toliau Kaufman rašo, jog nuo 1939 m. tokio viešai išgarsinto vizito Vilniuje neturėjo joks Lenkijos vadas. Lenkijos televizijoje rodomos Jaruzelskio vizito scenos turėjo didelį pasisekimą. Buvo rodoma, kaip Jaruzelskis lenkiškai kalbasi su žmonėmis gatvėje ar lankydamas Vilniaus universitetą, kur studijavo Lenkijos tautinis poetas Adomas Mickevičius.

Varšuvoje dvi dienas televizija rodė generolo vizito Vilniuje vaizdus. Vienoje vietoje Jaruzelskis dalyvavo lenkiškai kalbantios poros vestuvėse. Jis pakvietė jauna-vedžius praleisti medaus mėnesį Lenkijoje.

Vilniaus spauda irgi plačiai pažymėjo Lenkijos jungtinės darbininkų partijos delegacijos vizitą. Jaruzelskis susipažino su Vilniaus senamiesčiu, architektūros ir kultūros paminklais, apžiūrėjo universiteto rūmų ansamblį, padėjo gėlių prie Felikso Dzeržinskio memorialinės lentos universiteto kieme, prie Adomo Mickevičiaus paminklo.

Delegacija pabuvojo santuokų rūmuose, pasveikino jauna-vedžių porą — vilnietę mašininę Redą Zulpaite ir Šalčininkų miškų ūkio meistrą Albertą Tomialojį, dalyvavo komunalinio ūkio projektavimo inžinierės Jovitos Zaveckienės ir kolūkio statybos projektavimo instituto vyresnio inž. Vilmano Zavecko sūnaus Medo vardinose.

Vasario 28 d. vizito dalyviai Vilniuje be Jeruzelskio buvo: politbiuro narys, partijos sekretorius J. Cyrek, politbiuro narys, šachtininkas J. Romanik, Lenkijos ambasadorius Maskvoje V. Natorf, JAV tarybų ir sovietų ambasadorius Lenkijoje V. Brovikov, Lenkijos konsulas Minske L. Račkovski, lenkų

partijos spaudos, televizijos ir radijo skyriaus vedėjas V. Genis. Buvo pokalbii, sveikinimų, priešpiečių, vakarienių ir pan.

Generolas Jaruzelskis savo kalboje padėkojo Lietuvos komunistų vadui Griškevičiui už pakvietimą apsilankyti gražioje respublikos sostinėje Vilniuje, už parodytą švetingumą ir nuoširdumą. „Mūsų tautų likimai glaudžiai susiję. Ir tai taikliai išreiškė lenkams ir lietuviams artimas poetas Adomas Mickevičius:

Lietuviai juk su lenkais susipykę, Tačiau tarp jų piktybės nebe ta; Kartu prie skobnių sėdas jie ne

syki, Po vienu stogu ilsisi greta, Drauge hardų aštriųjų eina

halti“.

Toliau Jaruzelskis priminė: „Daugiau kaip prieš penkis su puse šimtmėcio lenkai, lietuviav ir rusai drauge stojo į mūsų prie Griunvaldo-Zalgirio prieš grobikus teutonus. Ilgoje lenkų ir lietuvių bendravimo istorijoje būta gražių ir vertingų puslapių. Juose įrašytos didelių patriotų, žymių kūrėjų, o vėliau ir abiejų tautų revoliucionierių pavardės. Būta taip pat ginties ir skriaudų, klasinės ir tautinės priešpriešos. Gerai žinome, kad ypač neigiamas vaidmuo čia tenka lenkų turtingųjų klasėms. Tą liūdną palikimą amžiams išrovėme su šaknimis“, pasakė lietuvių komunistų partijos pirmasis sekretorius Jaruzelskis.

P. Griškevičius nenuklydo per daug į praeitį, kalbėdamas šiam lietuvių-lenkų susitikime. Jis tik pasidžiaugė, kad „Tarybų sąjungos ir Lenkijos Liaudies Respublikos draugystė turi gilią šaknį. Ji amžiams sutvirtinta bendrai pralietų tarybinių ir lenkų kareivių krauju istoriniame mūsų su fašizmu“.

Lenkų delegacija lankėsi „Sigmos“ skaičiavimo mašinu gamykloje. Merginos tautiniais drabužiais įteikė „broliškos šalies pasiuontiniam“ gėlių puokštę. Įmonėje Jaruzelskis vėl kalbėjo apie „ilgą lenkų ir lietuvių ryšių kelią“.

Amžiais gyvyu pergalės prie Griunvaldo atminimas, bendrų kovų prieš totorių ir kryžiuočių antpuolius tradicijos. Garbinga puslapi drauge rašė geriausi mūsų tautos sūnus — patriotai, demokratai, revoliucionieriai. Lenkų ir lietuvių tautų neskaide skirtingi interesai. Praeities konfliktai ir skriaudos buvo turtingųjų klasių — magnatų ir buržuazijos — politikos išdava. Su tuo baigėme kartą ir visiems laikams, pasakė generolas Jaruzelskis Vilniuje vasario 28 d. Jis pridėjo, kad „tolydzio posūkis į socializmo statybą leido pamiršti tai, kas mus skyrė. Tolydzio daugėja ir daugės tai, kas mus artina, vienija. Norime ir toliau žengti tuo keliu, tuos ryšius plėsti ir turtinti“, pasakė Jaruzelskis.

KALENDORIUS
Kovo 12 d.: Inocentas, Fina, Galvoldas, Jorūnė.
Kovo 13 d.: Saliamonas, Kristina, Meldutis, Vaiga.

ORAS
Saulė teka 6:10, leidžiasi 5:52.
Saulėta, temperatūra dieną 45 l., naktį 28 l.

SKAUTYBĖS KAZIUKAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KU RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

KAZIUKO MUGEI PRAĖJUS

Chicago skautų ir skaučių Kaziuko mugė jau praėityje. Dvi dienas trukęs metinis įvykis (nuo pirmojo plaktuko kaukštelėjimo šeštadienio ryte paviljonus statant, iki patalpų išlavimo sekmadienio popietyje) buvo tikra skautiško darbo šventė. O darbo, ir pirmą kartą mugėje dalyvaujantiems jauniems, ir dvidešimt kelių mugių veteranams, buvo į valias. Ir dirbo visi sutartinai ir noriai — kiekvienas jautėsi šio tradicinio renginio svarbia dalimi. Jau vien dėl to verta mugę ruošti. Sekmadienį, skautams ir skautėms didž. Jaunimo centro salėje išsiriavus, Kernavės tuntu vadovaujant, mugė atidaryti buvo pakviesti LS Seserijos Vyriausia skautininkė vs tn Stefa Gedgaudienė ir naujasis Lietuvos gen. konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza. Vyriausia skautininkė perkirpo kaspiną, o konsulas tarė trumpą sveikinimo žodį. Salėn subėgo „kiškučiai“ — „Kernavės“ tunto paukštytės, tempdamos vezimėlį su dideli margutį apsikabinusiu Velykų zuikučiu ir įkandin sekanti tautiniai drabužiais pasipuošusia Velyke. Juos sekė mugė atidariusi Vyriausia skautininkė, konsulas, ASS vadovs pirm. fil. Kęstutis Ječius, Lietuvių jėzuitų atstovas vs kun. J. Vaišnyš, Jaunimo direktorė S. Endriūnienė, LB Vidurio vakarų apygardos pirm. js Birutė Vindašienė, Vidurio rajono vadovybė vs A. Paužolis, s. A. Izokaitienė ir s. G. Deveikis, viešnios — s. Gražina Reskevičienė ir s. Irena Lileikienė iš Omahos, p. Julija Taorienė iš Clevelando, Lietuviškos skautijos fondo pirm. C. Kiliulis iš Bostono, kiti skautų-čių vadovybės nariai ir prityrusių skaučių šilktis iš Clevelando. Sveikinami tuntu ir vienietį šūkiams, garbės svečiai sveikinusi su išsiriavusiais skautais ir skautėmis, apžiūrėjo didž. salėje įsisteigusius visų keturių tuntu paviljonus ir lietuviška spauda turtingą akademišką iruostą knygyną. Visur jie buvo sutinkami su dovanėlimis — Kaziuko širdimis, riestainiais, o „Nerijos“ tunto ūdytės ypač akyliai sekė, kad nė vienas svečias neišeitų be spalvoto baliono su įrašu „Kaziuko mugė“.

Paskui garbės svečius salėn sugužėjo gausūs susidomėję lankytojų būriai. Vieni tik dairesi, skautiškais darbais gėrėjosi, kiti skubėjo prie paviljonų, ieškodami įvairių puošmenų savo namams ir dovanoms, o knygomis susidomėję spietėsi prie akademiškų knygynų. Laimėjimus mėgstantieji vaikai lakstė apžiūrinėdami laimikius tuntu

lentynose ir už iš tėvų iškaulytus pinigus bandė savo laime, vildamiesi laimėti nusižiūrėtą daiktą. Ypač laiminga buvo „Aušros Vartų“ tunto sesė Mackevičiūtė, „Nerijos“ tunte laimėjusi ne tik gitarą, bet ir nedidelį naują televizijos aparatą.

Pirmo aukšto kambariuose buvo įsteigtos įvairios tuntu ir skautininkų draugovės kavinės, kur maloniai svečius kava ir tortais vaišino keli tuntu sesės. Čia pat buvo ir „Lituanicos“ skautukų įsteigtas „kino teatras“, kur buvo rodomi visokie jaunųjų mėgiami „kartūnai“.

Antrasis aukštas — jaunimo „karalystė“. Čia ir „Tropikų sala“, ir „Samba sala“, ir akademiškų „džiunglės“, ir dar kitokiais vardais kambariai, iš kurių sklindantys jaunimo mėgstamos muzikos garsai viliojo užsukti vaikus ir jaunimą.

Didžiojoje kavinėje, kurią šiemet labai sumaniai tvarkė „Nerijos“ tunto „Nidos“ laivo vadovės, sesės ir jų talkininkės mamytės, prie mėlynom staltiesėm ir vandens lelijom papuoštų stalų svečiai vaišinosi gardžiais tortais, kvapnia kava, o jaunimas rinkosi gardžiuotis jų mėgstama mita. Labai sėkmingai madojoje salėje veikė „Aušros Vartų“ ir „Kernavės“ tuntu valgyklos, prie kurių, nuo pat mugės atidarymo iki vėlybos popietės, rikiavosi ilgos eilės lietuviškais skanėstais pasigardžiuoti atvykusių svečių.

Bendru požiūriu mugė buvo sėkminga — ją aplankė gausūs visuomenės būriai, skautai ir skautės buvo įjungti į įvairius mugės darbus, viskas sklandžiai ir darniai praėjo. Darbo buvo daug, bet ir darbas, ir nuovargi pateisino pastangos papildyti tuntu išdus. Tuntu veiklai, stovyklaviečių išlaikymui, įvairiems reikmenims nuolat reikalingos lėšos, pačių skautų užsidirbamas, neprašant visuomenės aukų.

Mugei pasibaigus, Chicago skautai ir skautės dėkoja visiems tėvams ir talkininkams, įvairiai prisidėjusiems prie mugės, dėkoja visuomenei už gausų atsilankymą ir dėmesį, dėkoja Chicago lietuviškoms radijo valandėlėms, ypač dienraščiu „Draugui“, už visuomenės informavimą apie šį metinį skautų renginį, Ačiū visiems!

Mugei pasibaigus, visus pasiekimus ir kai kurias nesekmes susumavus ir padarius atitinkamas išvadas, Chicago skautai ir skautės jau planuoja darbus ateinančių metų Kaziuko mugėi ir kviečia visus kitių metų kovo 8 dieną mūsų minima S. Čiurlionienė buvo pirmoji skaučių

Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė

PIRMOSIOS LIETUVAIČIŲ SKAUČIŲ VADEŠ SUKAKTIS

Prieš šimtmetį, 1886 m. kovo 13 d., gimė Sofija Kymantaitė Čiurlionienė (jos gimimo metai klaidingai išseivijos leidiniuose žymimi 1885).

Poetė, dramaturgė, prozininkė, literatūros apžvalgininkė, vertėja ir pedagogė, mums, skautėms, Sofija Čiurlionienė dar yra prisimintina, kaip pati pirmoji lietuvių skaučių vadė.

Lietuviškasis skautų sąjūdis, prasidėjęs dar Rusijoje 1917 m., sparčiai plėtėsi ir augo. Nuo 1918 m. skautų ir skaučių vienetai kūrėsi Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir kituose Lietuvos miestuose. Iki 1930 m. Lietuviškos skautų organizacija vadinosi „Lietuvos skautų brolija“, kuriai vadovavo broliai, nors buvo jau įsisteigusiu ir sesių vienetai. 1930 m. balandžio 25-27 dienomis Kaune įvyko LSB vadų, vadovių suvažiavimas ir buvo sudarytas iš skautininkų, jų Vyriausias štabas. Šiame štabe pareigas gavo jau ir sesės: skaučių skyriaus vedėja — Ona Bradauskaitė, vyresniųjų skaučių — Felicija Diečiūtė, vilkiuku, paukštyčių — Antanina Adomaitytė-Goberienė. Laikiniu jūrų skautų skyriaus vedėju tapo Antanas Saulaitis.

Tų pačių metų spalio 8 d. Vyriausias skautų štabas vėl persiorganizavo. Skautų šefas prezidentas Antanas Smetona vyriausiu skautininku paskyrė s. plk. Juozą Šaraušką, kurio štabas susidarė iš skautininkų, jų adjutanto A. Saulaičio, skaučių vadės S. Čiurlionienės, skaučių skyriaus vadės E. Barsčiauskaitės ir kt. Tokiu būdu mūsų minima S. Čiurlionienė buvo pirmoji skaučių

vadė (ne Vyriausia skautininkė — tokio titulo anais laikais nebuvo, nors faktinai ji tas pareigas ėjo).

Sofija Čiurlionienė, jauna tapusi našle (jos vyras M. K. Čiurlionis mirė 1909 m.), augindama mažą dukrytę Danutę, 1910-14 m. dėstė lietuvių kalbą Saulės kursuose Kaune ir 1915-18 m. lietuvių gimnazijoje Voroneže. 1919-21 m. dirbo Krašto apsaugos ministerijos švietimo skyriuje Kaune, skaitė paskaitas fronte. Nuo 1925 m. buvo lietuvių kalbos lektorė Kauno universitete. Nuo 1930 m. — Lietuvos delegacijos prie Tautų sąjungos narė, o 1930-36 m. — Lietuvos skaučių vadė.

Tiesiog neįtikėtina, kad šalia visų aukščiau minėtų svarbių darbų ir pareigų, Sofija Čiurlionienė rašė literatūrinius kūrinius, skaitė paskaitas, rūpinosi moterų ir našlaičių geresne buitimi, globojo jaunus rašytojus, rašė straipsnius, kritikas, apžvalgas... Šeštadieniais jos bute rinkdavosi kalbos mylėtojai, kur buvo skaitomi nauji kūriniai, nagrinėjamos vertimų problemos, aiškinamos lietuvių kalbos plonybės ir kt. Tų šeštadienių dalyviai būdavo: Vydūnas, prof. A. Salys, prof. P. Jonikas, K. Korsakas, M. Vaitkus, M. Urbsienė, Salomėja Neris, I. Simonaitytė, prof. V. Putinas-Mykolaitis, J. Talmantas, prof. V. Šilkarskis ir daug kitų — visi žymūs mokslininkai, rašytojai, visuomenininkai. Tuose šeštadieniuose dalyvaudavo ir Čiurlionienės jaunutė dukterė Danutė, vėliau ištekėjusi už architekto V. Zubovo. Danutė, taip pat skautė, vaikų rašytoja ir vertėja, praėjusiais metais atšventė savo 75 metų jubiliejų.

Laikas lekia šuoliais, praeitin skandališkas mūsų žymiųjų žmonių vardus ir jų darbus. Gana liūdna, kad tik mirties ar gimtadienių metinėse juos teprisimename. Juk ir mūsų Seserijai pernai sukako 55-eri metai. Pamiršome, neapsižiūrėjome, ar nespėjome pasidžiaugti?

Grįžtant praeitin, prisimindamos S. Čiurlionienę, pažvelkime į jos pačias pagrindines Skautų sąjungoje datas: 1930 m. paskirta skaučių vadė; 1931 m. pakelta į skautininkės laipsnį; 1933 m. pakelta į vyresniosios skautininkės laipsnį; kartu su E. Barsčiaus-

kaite ir M. Barnskaite aplankė Latvijos skautes; su kitais lietuvių skautų-čių vadais Palangoje priėmė skautybės įkūrėją lordą Baden Powell'į ir jo žmoną (skaučių globėja); apdovanota Lelijos ordinu; 1934 m. apdovanota latvių Svastikos ordinu; dalyvavo kartu su M. Avietėnaitė ir E. Barsčiauskaite skautininkų konferencijoje Šveicarijoje; 1935 m. LSS Seserijos Vyriausia skautininkė; tais metais vasario 16 d. apdovanota DLK Gedimino III laipsnio ordinu; dėstė vyresniųjų skaučių kursuose; LSS Tarybos narė; 1937 m. skaučių vadovių suvažiavime Kaune (dalyvavo arti 400 vadovių) vedė pašnekesius; 1938 m. Pažaislio stovyklos viršininkė.

Be to dar buvo apdovanota Vycio kryžium (II rūšies, be kardų) kartu su kitais, kurie skautų vadais ir vadovėmis tapo po kovų dėl Nepriklausomybės. Surasytos datos, suminėtos Petro Jurgėlos knygoje „Lietuviškoji skautija“, kaip buvo pažymėta, yra tik pačios išrinkčiausias. S. Čiurlionienė tikrai labai daug laiko ir energijos yra paskyrusi skautėms, kurias auklėjo ir mokė etiketo, namų ruošos, rankdarbių, higienos ir teikė daug kitų anų laikų mergaitėms reikiamų žinių. Užmegzusi ryšius su „Tarpautine mergaičių bičiulių sąjunga“, įkūrė jos skyrių Lietuvoje. Tos organizacijos tikslas buvo: apsaugoti jaunus mergaites nuo išnaudojimo ir moralinio pakrikimo. Organizacijos narės būdavo miestų geležinkelio stotyse ir globojo ypač jaunus vienišas kamietes, atvykstančias į miestus ieškoti darbo. Čiurlionienė taip pat pasižymėjo lietuvių papročių bei tautodailės puoselėjimu.

Nemažas S. Čiurlionienės yra ir literatūrinis palikimas: 3 tomiai rinktiniai raštų. Pirmame tome randame eilutes giesmes „Giria žalioji“, „Vingurgurklė“, „Ežerai“, poemas „Mūsų jautai“ ir „Vaiva“. Antrame tome — dramos: „Dvylika brolių juodvarniais lakščiusių“, „Kuprotas oželis“, „Pinigėliai“, „Vilios puošmena“ ir „Didžioji mugė“. Trečiame — apysaką „Sventmaris“, „Apsakymai“ ir „Žemaitiški pasakojimai“, išleista Vilniuje, 1956 m. Yra dar parašiusi pjesę „Aušros sūnūs“, scenos veikalėlius „Kalinyš“, „Gegužis“, „Karalaitė — tikroji Teisybė“, taip pat trumpų scenos veikalėlių vaikams. Daugybė jos straipsnių buvo išspausdinta Nepriklausomos Lietuvos laikraščiuose bei žurnaluose, neapleikiant ir „Skautų aidą“.

Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė mirė Kaune 1958 m. gruodžio 1 dieną, palikusi mums tvirtos, kūrybingos, darbščios skautės, talentingos rašytojos, nepailstancios visuomenininkės pavyzdį.

Panaudota literatūra:
Petras Jurgėla „Lietuviškoji skautija“, Brooklyn, 1957; „Sese, budėk!“, Chicago, 1983; Pranas Naujokaitis „Lietuvių literatūros istorija“ II t. Chicago, 1975; Lietuvių enciklopedija IV-XXVIII t. Boston; S. Čiurlionienė-Kymantaitė „Rinktiniai raštai“, Vilnius, 1956; Halina Korsakienė „Susitikimai“, Vilnius, 1977; „Tarybų Lietuvos rašytojai“, Vilnius, 1984.

J.s. Dalia Sruogaitė-Bylaitienė

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USP3-101000)
Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.
Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.
Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$63.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunsiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisto savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių neauga. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Anglijai nuimami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5949 (veikia 24 val.)
Val.: pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Iei neatsilepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. ANTONIO KUBIŠKA
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2705 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKĀ
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplešusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą.
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
DANTŲ GYDYTOJAS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAJEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel. 636-2992
Valandos pagal susitarimą

776-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
Kitos pagal susitarimą

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

„Kernavės“ tunto „Gražinos“ draugovės. Iš k. Kristina Bielskutė, Nida Gleveckaitė, Lina Meilytė — „Sešupės“ dr. vės draugininkė, Kristina Likanderytė — viešnia Elvė Roklaitytė, Vida Damijonaitytė, Vaiva Vėžytė, Rasa Lintakaitė — „Gražinos“ dr. vės draugininkė, Taga Gleveckaitė.

Nuotr. J. Tamulaičio

SOLISTŲ IR MUZIKŲ KONCERTAI

Artėja Didžioji savaitė — paskutiniai prieš Velykų šventes, kurios šiems išpuola kovo 30 dieną. Šis laikotarpis krikščionims be galo svarbus — tada jie savo liturgijoje mini Kristaus kančią ir mirtį. Ypatingos dienos tai Didysis ketvirtadienis, penktadienis ir šeštadienis (kovo 27, 28, 29). Tai tikinčiųjų dvasinio susikaupimo, gedulo, atgailos laikas. Tomis dienomis įprastu būdu būna ypatingos pamaldos, pravedamos rekolekcijos, tikintieji atlieka išpažintis, priima šv. Komuniją ir pan. Nors Bažnyčia dabar daug kur yra „atlaidesnė“ kaip seniau, vis dėl to Didžiosios savaitės liturgijos ir papročiai ji nepanaikino.

Lietuvos tikintieji, o taip pat ir išeiviai, tas dienas iš seniausių laikų ypatingu būdu atžymi. Taip Didįjį Ketvirtadienį visi mini Kristaus paskutinę Vakariene ir šv. Sakramentą įsteigimą. Paskelbiamas didysis gedulas. LE (IV, 505 psl.) dar rašoma: „XIX a. Lietuva kaime daug kur paskutinės trys dienos prieš šventes buvo vadinamos „vėlių vėlykomis“ ir buvo tikima, kad tomis dienomis vėlės namo sugrįžtančios gyvųjų aplankyti...“ Didžiojo šeštadienio metu pamaldos būna laikomos ir vakare, Velykų išvakarėse ir būdavo labai iškilmingos. Matyt, pagal senosios lietuvių tikybos papročius, šventindavo ugnį ir jai savo namų židinius parsinešdavo. Parsinešdavo ir šventinto vandens, juo apšlakstydavo savo valgius ir namus. Vis tai gražūs papročiai, kurių laikydavosi ne tik tikintieji, bet su jais solidarizuodavo ir netikintieji, išskyrus gal tik bolševikus. Reikia pasidžiaugti, kad ir išeiviai lietuvių minėtas dienas laikydavo šventomis ir jas minėdavo pagal savo tėvų papročius. Bet tos dienos buvo ir tebėra gerbiamos ir šio krašto žmonių, respectuojamos net biznio pasaulyje.

Bet, štai, šiais metais gavėnios metu, kai dauguma mūsų ruošiamės Velykų šventes senų papročiu sutikti, gauname paštų atsistūstus kvietimus. Beveik religinės išvaizdos — su Vilniaus miesto bažnyčių siluetais, kurių viršuje priskaitėme bent 15 kryžių ir su kitais miesto pastatų bei bokštų vaizdais. Įrašas: „Salute to Lithuania“. Vadinasi, „sveikinimas (ar pagarba) Lietuvai. Kviectami rašyti anglų kalba. Juose pažymima, kad Lietuva yra dainų ir muzikos šalis ir kad šia proga suteikiama galimybė pasiklausyti Lietuvos ir išeivijos solistų bei muzikų jungtinių pajėgų kūrybos. Skaitome toliau. Kovo 21-22 dienomis, taigi Didžio-

KAS IŠKRAIPO ISTORINĘ TIESĄ

Maskva. — New York Times korespondentas Fred Hechinger rašo apie Ženevos viršūnių nutarimą pagerinti Sovietų Sąjungos-Amerikos santykius. Susitarta atgauti pasikeitimą amerikiečių ir sovietų studentais, mokslo žmonėmis, menininkais. Neseniai sovietų švietimo viceministerė Marina Juravleva skundėsi, kad Amerikos vaikai labai mažai ką žino apie Sovietų Sąjungą. Mokyklų vadovėliuose sovietai pristatomi iškraipytoje šviesoje, skundėsi ji. Sovietų televizijos komentatorius neseniai skundėsi, kas viešosios opinijos tyrimai Amerikoje parodė, kad net 44 nuos. amerikiečių nežinojo, kad Amerika ir Sovietų Sąjunga paskutiniame pasauliniame kare buvo sąjungininkės.

sios savaitės išvakarėse, ir kovo 26, 28, 29 d., taigi Didįjį penktadienį ir šeštadienį, 7:30 val. vak. Beverly Arts centre, Chicagoje, ruošiamą visą seriją iš okupu. Lietuvos atvykstančių keturių ir trijų cikagiečių koncertai (angl. tekstas: „A Concert Series Showcasing Contemporary Lithuanian Operatic Soloists“).

Tiesa, Didžiosios savaitės metu kartais ruošiami religinės muzikos bei giesmių koncertai. Neretais atvejais išpildoma „Septynių Kristaus žodžių“ oratorija ir kiti religiniai kūriniai. Tačiau iš minėto kvietimo negalima susidaryti vaizdo, kad tie septyni dainininkų bei muzikų koncertai būtų religiniai.

Minėti „septynių“ menininkų koncertai supuola su Didžiosios savaitės metu minimais religiniais įvykiais, rekolekcijomis. Šių eilučių autoriui, kaip senam skautui, jie užkliūna kaip tik su Didįjį trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį įvykstančiomis akademinių skautų rekolekcijomis, kurios pagal tradiciją ruošiamos

Žinoma, netikintiems šiame krašte valia tokius ar kitokius koncertus Didžiosios savaitės dienomis ruošti. Nors jie ruošiami nelietuviškose patalpose ir gal nebūtinai lietuviams, bet vis dėl to koncerto atlikėjai, visi septyni, tiek iš okupu. Lietuvos, tiek cikagiečiai, yra lietuviai ir, ko gero, jų daugumas taip pat katalikai. Praktika rodo, kad panašius koncertus lanko beveik išimtinai lietuviai ir kad nelietuvių tebūna labai nedidelis skaičius.

Iš esmės gal ir nėra blogai, kad iš okupu. Lietuvos pas mus atvyksta dainos, muzikos ar dailiojo žodžio menininkai. Gal nėra labai didelė „nuodėmė“, jeigu ir mūsų vienas kitas solistas ten nuykęs padainuoja, muzikuoja ar dirguoja. Bet išeivijoje yra dar seni papročiai ir tvarka. Jų laikytis turėtų tiek koncertų atlikėjai, tiek programos atlikėjai. Būtina sąlyga — neužgauti tikinčiųjų jausmų, religinių bei tautinių papročius.

Tiesa, okupuotoje Lietuvoje bolševikų valdžios patvarkymu didžiųjų religinių ar mūsų tautinių švenčių dienomis dažniausiai tyčia ruošiami įvairūs koncertai, dargi iš katalikų atimtosios bei išniekintosios bažnyčiose, užgauliojant tikinčiųjų jausmus. Tai kam gi organizuoti ir ruošti tokius ar panašius koncertus išeivijoje, dargi Didžiosios savaitės dienomis?

Korespondentas rašo, kad sovietų vaikai ir jaunuoliai irgi gauna iškraipytas žinias apie Ameriką. Sovietų jaunimas nežino, kad Amerika kovoja prieš kolonializmą. Labai svarbus tokio bendradarbiavimo ugdyme yra mokyklų vadovėliai. Sovietų vadovėliuose soviniškiečiai iškraipomos istorinės žinios. Sovietų jaunimas puikiai žino, kad Sovietų Sąjunga kovojo prieš Hitlerio armijas, tačiau nieko nežino apie faktą, kad Maskva ir Hitlerio Vokietija buvo pasirašiusios nepuolimo paktą ir sovietai buvo draugiškai neutralūs karo pradžioje, net pasidalijo su naciais Lenkija. Sovietų istorijos knygos iki minimumo sumažina Amerikos dalyvavimą kare prieš Hitlerio Vokietiją. Spauda ir dabar vaizduoja Ameriką, kaip didžiausią karų kurstytoją, taikos priešinkę, žmonių pavergėją ir išnaudotoją.

J. PALECKIO KARO UŽRAŠAI

J. VAIČELIŪNAS

Pavergtos Lietuvos komunistiniame „Švyturio“ žurnale (1985. Nr. 6, 12p. ir Nr. 7, 8 p.) idėti buvusio pavergtos Lietuvos prezidento Justo Paleckio karo memo užrašai. Čia tenka tuos užrašus kiek komentuoti. Kadangi J. Paleckis buvo komunistas, tai ir jis buvo priverstas, o gal ir savu noru, pasakyti netiesos, nes komunistinėje sistemoje tiesos rašyti negalima.

Jis rašo: „1944 m. rugsėjo mėn. 2 d. su CK karinio skyriaus vedėju Jakovlevu ir A. Skardziu važiuojame į lietuvišką atsargos diviziją, išsidėsčiusią ties Jercevu, netoli Smolensko“. J.P. nei žodžio nepasako iš kur atsirado ta lietuviška atsargos divizija. Visi žinome, kad bolševikinėje kariuomenėje buvo sudaryta 16-ji divizija, kuri vadinosi lietuviška divizija, nors joje daugiau buvo žydų ir slavų negu lietuvių. Ji vadinosi lietuviška, nes jos vadas buvo lietuvis ir os organizavimu rūpinosi lietuviai komunistai. Paleckis sako, kad tos atsargos divizijos vadas buvo mjr. J. Sinkevičius. Nei apie tokia diviziją, nei apie tokį generolą nerash nei vienas lietuvis generolas ar pulkininkas, kurie yra davę atsiminimų apie 16-ją diviziją. J.P. pamini, kad jis Maskvoje lankėsi pas A. Mikojaną ir prašė, kad tos divizijos kariams būtų pagerintas maistas. Mikojanas sutikęs. Tuo parodomu, kad tie kariai buvo labai prastai maitinami. Kad bolševikų kariai buvo prastai maitinami, tai žinome ir iš 16-sios divizijos karių aprašymo. Kai 16-ji divizija prie Šiaulių gynėsi nuo vokiečių puolimų, jiems tik sutemus ir apkasus atnešdavo duonos, sriubos ir košės. Apie mėsą patiekalų nebuvo nei kalbos. O ta divizija veikė fronte.

Toliau J.P. rašo, kad jam atvykus į Vilnių, į tą diviziją įstojo 6,000 lietuvių, ir divizija vėl padidėjo iki 18,000 karių. Kad 16-ji divizija, kuriai vadovavo gen. V. Karvelis, buvo prievarta papildyta lietuviams naujokais, tai tiesa. Tada mobilizaciją paskelbė raudonieji okupantai. Kaip buvo skelbta spaudoje, bolševikai Lietuvoje sumobilizavo 108,000 lietuvių į bolševikinius dalinius. Apie savanorišką stojimą nebuvo nei kalbos. Mobilizacinėse komisijose buvo pasakyta stoti į sovietinę kariuomenę arba būti pakartus. Žinoma, vieni stoji, kad išvengus

bjauros mirties, kiti pasirinko lietuviško partizano dalį.

Vienas tautietis, gyvenantis Vakaruose, sako, kad jo du broliai bolševikų buvo prievarta paimti į bolševikinę kariuomenę. Šiuo atžvilgiu bolševikai buvo daug daug kartų žiauresni už vokiečius, kurie Lietuvoje mobilizaciniame darbe tokių priemonių (kartuvių) nenaudojo. Ir vienas tų brolių žuvo fronte, o kitas, karui pasibaigus, buvo deportuotas į Sibiro šiaurėje važiuojame į lietuvišką atsargos diviziją, išsidėsčiusią ties Jercevu, netoli Smolensko“. J.P. nei žodžio nepasako iš kur atsirado ta lietuviška atsargos divizija. Visi žinome, kad bolševikinėje kariuomenėje buvo sudaryta 16-ji divizija, kuri vadinosi lietuviška divizija, nors joje daugiau buvo žydų ir slavų negu lietuvių. Ji vadinosi lietuviška, nes jos vadas buvo lietuvis ir os organizavimu rūpinosi lietuviai komunistai. Paleckis sako, kad tos atsargos divizijos vadas buvo mjr. J. Sinkevičius. Nei apie tokia diviziją, nei apie tokį generolą nerash nei vienas lietuvis generolas ar pulkininkas, kurie yra davę atsiminimų apie 16-ją diviziją. J.P. pamini, kad jis Maskvoje lankėsi pas A. Mikojaną ir prašė, kad tos divizijos kariams būtų pagerintas maistas. Mikojanas sutikęs. Tuo parodomu, kad tie kariai buvo labai prastai maitinami. Kad bolševikų kariai buvo prastai maitinami, tai žinome ir iš 16-sios divizijos karių aprašymo. Kai 16-ji divizija prie Šiaulių gynėsi nuo vokiečių puolimų, jiems tik sutemus ir apkasus atnešdavo duonos, sriubos ir košės. Apie mėsą patiekalų nebuvo nei kalbos. O ta divizija veikė fronte.

Toliau J.P. rašo, kad jam atvykus į Vilnių, į tą diviziją įstojo 6,000 lietuvių, ir divizija vėl padidėjo iki 18,000 karių. Kad 16-ji divizija, kuriai vadovavo gen. V. Karvelis, buvo prievarta papildyta lietuviams naujokais, tai tiesa. Tada mobilizaciją paskelbė raudonieji okupantai. Kaip buvo skelbta spaudoje, bolševikai Lietuvoje sumobilizavo 108,000 lietuvių į bolševikinius dalinius. Apie savanorišką stojimą nebuvo nei kalbos. Mobilizacinėse komisijose buvo pasakyta stoti į sovietinę kariuomenę arba būti pakartus. Žinoma, vieni stoji, kad išvengus

je ordiniais-blėkėmis apdovanojami karininkai dar tik baigus karo mokyklą. Nestebėtina, kad komunistiniai kariai, ypač aukštesnio laipsnio, tų blėkelių-ordinų turi ant abiejų munduro pusių iki skvernų apačios. Kodėl tuos ordinus ieteikė Paleckis, o ne Stalinas? Juk tie karininkai priklausė Stalinui, o ne Paleckiui.

J.P. pasigiria, kad jis parašęs straipsnį apie nacionalistus, kurie padėjo žudyti žydus. Toks jo rašymas buvo labai kvailas, ir jis dar save skaito prezidentu. Žydų žudymas buvo vokiečių-nacių nuostatas, o ne lietuvių ar kitų tautų. Paleckis neparasė, kas apie pusę milijono lietuvių deportavo į Sibiro. Juk ir pats Paleckis yra pasisakęs prieš žydus dar 1940 rudenį: „Ak tie žydai, jie užima visas svarbias vietas. Padoriam lietuviui sunku gauti darbą“. Tą jo pasakymą yra užrašęs gen. S. Raštikis savo atsiminimuose.

Dažnai J.P. kitus vadina hitlerininkais, kai didžiausias hitlerininkas buvo Stalinas ir jo gerbėjai. Dabar nuo savęs nuplėšia tuos vardus ir bando juos pristirti kitiems. Komunistinėje sistemoje tas praktikuojama. J.P. buvo labai nepatenkintas ir Amerikos lietuvių spauda, kuri puolė Lietuvos okupantus ir jų klaidinimus.

J.P. pasakoja apie Vilniaus geležinkelio stotyje įvykius sprogimus 1945 sausio 12 d. Sprogė du traukiniai su sprogmenimis ir šoviniais. Nuo sprogimų pabiro langų stiklai. Tik jis neparasė, kas tuos traukinius susprogdino. Pasako daug iškreiptos tiesos. Esą, 1944 Lietuvoje buvo surinkta 20 mil. rublių raudonosios armijos reikalams, o valstiečiai per keletą mėnesių atidavė keletą milijonų pūdų grūdų, bulvių, mėsos ir kitų produktų. Ir, esą, tą viską lietuviai padarė savanoriškai. Taip meluoti gali tik komunistas, kuriam melas yra gyvenimo kelrodis. Lietuviai ūkininkai labai piktinosi, kad jau 1940 rudenį bolševikai plėšė iš jų javus. Bolševikai sudarinėjo raudonąsias gurgules, ant kurių su raudonomis vėliavomis sėdėdavo komunistėliai. Tai reiškė „savanoriškumą“. Lietuvos laisvės taikos meto jokių rekvizitų nebuvo. Lietuviai kaimuose 1940 rudenį deklamavo: „Kur užpuola bolševikai, jie neada viską plikai“.

J.P. giriasi, kad jis kalbėjęs su Ilya Erenburgu. Kaip žinome, tas patarė Stalinui įsakyti visus karius, kad jis išprievartautų visas Vokietijos moteris nuo 12 iki 70 metų amžiaus. Stalinui toks patarimas patiko. Tokiu

Atrodo, kad reikia žinoti, kam čia atėjai, o žiūrėti ir klausinėti nėra ko.

Perku obuolius ir apelsinus. Tokie dideli ir sultingi, kad seilės renkasi vien tik į juos žiūrint.

Nevalgyk žalių daržovių ir vaisių, negerk vandens, — primena man Carol vieną iš taisyklių lankantis Kinijoje.

Kaip ilgai gali gerti lemondą su alumi, — numoju ranka, bet dėl atsigavimo ieškau peilio vaisiams lupti.

Ei, — girdžiu lyg pažįstamą balsą. Ruth su Alice pirkiniais apsirovkusios stumdosi minioje. Matom ir kitus pažįstamus veidus. Atrodo, kad išlėtė niekas nenori.

Prie vakarienių dalinamės išpūdziais ir nustebusi klausausi, kaip daug visi prisipirko. Aš neturiu kantrybės...

Nelyja, nesninga ir „Great Wall“ (Didžioji siena) atidaryta.

Ten visad šalta, — perspėjo mus Mr. Loo iš vakaro.

Aš vos pajudu, — sunkiai dūsauja Ruth, mėgindama įlįsti autobuse tarp dviejų sėdynių. — Susivilkau viską, ką turiu.

Ir aš apsirūpinau kailine kepure, nertiniu, skara ir šiltom pirštinėm. Bet diena šviesi, skaidri, ko daugiau reikia.

„Great Wall“ yra 5,760 km ilgio, pastatyta apsigauti nuo barbarų ir taip pat nuo savo priešiškių genčių, nuolat tarpusavy kariaujančių. Ji buvo naudinga dar ir žemės ūkiui, nes užstodavo stiprų vėją nuo Mongolijos lygumų.

Sienos amžius, sakoma, yra 2500 metų, bet intensyvesnė statyba prasidėjo Chou dinastijos

Sol. Audronė Gaiziūnienė moko deklamuoti dukrelę Audrute ir sūnų Andriuką prieš pradėdam Vasario 16 programą Rockfords. Nuotr. C. Genučio

Stalino įsakymu naudojosi kareiviai, karininkai, net generolai. Vienas iš Čekoslovakijos repatriavęs vokiečių pasakojo, kai bolševikai okupavo Čekoslovakiją, bolševikų generolas pareikalavo, kad jam būtų pristatyta 14 metų amžiaus vokiečiai jo patarnavimams.

Vėliau J.P. apie tą Erenburgą rašė: „Maskvoje užėjau pas rašytoją I. Erenburgą. Radau jį susijaudinusių ir susikrimtus. Prieš porą dienų „Pravdoje“ atspausdintas VKPb) CK Propagandos skyriaus vedėjo G. Aleksandrovo straipsnis, kuriame Erenburgas kritikuojamas už per daug vienpusišką pažiūrą į vokiečius. Aleksandrovas straipsnyje nurodo, kad negalima visus vokiečius laikyti priešais. Reikia skirti hitlerininkus nuo vokiečių liaudies“. Taigi rusas parodo didesnį humaniškumą. Ir tas žydas dar nepatenkintas, kad rusas jį pamoko. Paleckis dejuoja, kad iš bežemių nacionalistai atėmė žemės sklypelius, kuriuos jie buvo gavę iš komunistinės valdžios 1940 rudenį. Bet Paleckis neparasė, kiek dabar yra tų sklypininkų su 6 ha. nuosavos žemės. Juk bolševikai atėmė žemės net iš tu trobelininkų, kurie turėjo po 1-2 ha nuosavos žemės. Atėmė miestuose bei miesteliuose visus žemės sklypelius ant kurių stovėjo ir mažos trobelės.

Jis 1945 balandžio 6 d. Kremliu išeikęs apie 250 ordinų. Neaišku, ar Stalinas visiems dalino ordinus ar ir Paleckis davė ordinus Kremliaus valdovams. Giriasi, kad jis Vilniuje valstiečių konferencijoje sakęs kalbą rusiškai. Argi tada Lietuvos

valstiečiai jau taip buvo surusinti, kad jie galėjo klausytis rusiškos kalbos?

J. P. aprašo ir bolševikų generolo Černiachovskio laidotuves Vilniuje. Ožėskienės aikštelėje. Laidotuves dalyvavo generolo našlė Anastazija, duklė Nila ir sūnus Olegas. Laidotuvių proga Vilniuje lankėsi rusė Osipova, kuri suorganizavo vokiečių komisaro Gudijoje Kocho nužudymą. Tai įvykdyti padėjo pas Kochą tarnavusi mergina, partizaninio judėjimo dalyvė.

Paleckio karo užrašai gal ir būtų įdomūs kai kuriais atvejais, jei jis nebūtų aklas komunistas ir nevertotų komunistinio leksikono kitų niekinimui.

TIKĖJIMAS REGULIUOJA ELGESĮ

Prityrimas rodo, kad didžiausia nedorėlių dalis — tai žmonės, kurie Dievo nepripažįsta. Koks gi karalius nebija Dievo? Engėjās ir budelis savo valdinių! Kas gi valdininkai bedieviai? Plėšikai ir vagys! Kas teisėjai netikėliai? Žmonės darą didžiausias neteisėybes! Kas gydytojas netikis? Žmogūdydis, kurio negalima išsisaugoti! Kas turtoolis be tikėjimo? Siurbėlė, čiulpianti kitų prakaitą ir kraują! Kas darbininkai netikis? Apgaviškai, kurie, imdami algą, darbo kaip reikiant nedirba! Kas mokytojas bedievis? Šviesa, kuri nesviečia! Kas jaunimas be Dievo? Sugėdęs vaisius... K. Paltarokas

IŠ 1981 METŲ KELIONĖS Į KINIJĄ

REGINA RASLAVIČIENĖ

13

Visai kitas jausmas, kai maišais tarp žmonių, nei kad matai juos pro autobuso langą. Jie mažiau domisi mumis, kai esame tik dvi, o mums gera proga pažinti juos tokius, kokie jie yra kasdieniniame gyvenime.

Žinoma, vos nepalendame po dviračio eidamos per gatvę ir dviratiniškas pasipiktinęs žiūri į tokius žioplus sutvėrimus. Stumdome, grūdame kaip ir visi, nekrepdame dėmesio į kaimyną. Eini dešine šaligatvio puse — prieš srovę, eini kaire puse — tas pats.

Vitrinose šiek tiek rūbų, daug knygų, saldainių, konservų ir visokių naminių reikmenų, stiklų ir papuošalų. Viduje pilna žmonių ir sunku prisigrūsti. Rūbai sukrauti lentynose, laktose, negali jų apžiūrėti. Pasakai dydi, gauni raštelį, pagal kurį užmoki prie kasos ir grįžti vėl vertžtis į priekį ir lauki, iki kas paduos prekę.

Žmonės siekia per kitų galvas, rėkia ko nori, nes tame triukšme sunku susikalbėti.

Universalinis magazinas per kelis aukštus. Didžiausias susigrūdimas prie maisto. Mes perkam saldainius ir „nervinam“ patarnautoja, nes nežinome ko norim, nemokam pasakyti kiek norim ir nesuprantam kai ji sako kiek kainuoja. Besišypsanti minios nebėra. Čia visi nekantūs, pikti ir abejingi vienas kitam.

Nelabai maloniai sutinka mus ir knygyne.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

KO NORĖTŲ IŠ MŪSŲ SV. KAZIMIERAS?

Lietuvos Vyčių 17-ta kuopa So. Bostone kovo 2 d. surengė gražų šv. Kazimiero minėjimą. 10:15 val. ryto šv. Petro parapijos bažnyčioje So. Bostone buvo aukojamos šv. Mišios šv. Kazimiero garbei. Arti 100 vyčių organizuotai su vėliava dalyvavo Mišiose. Skautams su vėliava atstovavo Regina Kulbienė ir Gintaras Čepas. Pamokslą pasakė kun. kleb. Albertas Kontautas. Solo giedoją solistė Onutė Aleksaitė, prie vargonų — prof. Jeronimas Kačinskas.

Po Mišių vyčiai ir jų svečiai pusrūgėms rinkosi parapijos saleje. Programai vadovavo vyčių kuopos pirm. Alex Akule. Prof. Jeronimui Kačinskui akompanuojant buvo sugiedoti JAV-iv ir Lietuvos himnai. Visi buvo skaniai pavaišinti vyčių narių paruoštais pusrūgėmis. Trumpai, bet prasmingai programai vadovavo pirm. A. Akule. Trumpą žodį tarė dr. Algirdas Budreckis. Prelegentas, Naujosios Anglijos vyčių prim. Al Jarithis kalbėjo apie šv. Kazimierą, jo gyvenimą ir darbus, apie stebuklingą pasirodymą ant balto žirgo mūšyje su rusais prie Dauguvos ir apie lietuvių netikėtą pergalę. Prelegentas klausė: „Ko norėtum iš mūsų šv. Kazimieras?“ Ir pats atsakė: „Kad lietuvių jaunimas stotų į vyčių organizaciją, kad visi lietuvių lankyti lietuvių parapijų bažnyčias, kad būtų tarp lietuvių graži vienybė, kad reikia eiti į politines amerikiečių organizacijas, kad tuo lietuvių balsas būtų girdimas visais Lietuva ir lietuvius liečiančiais reikalais, kur reikia, kad svetimieji mus girdėtų ir mums padėtų. To tikrai norėtum iš mūsų šv. Kazimieras“, baigė savo žodį Al Jarithis.

Kun. Albertas Kontautas pranešė apie parapijos reikalus, bažnyčios stovį, kaip tais reikalais yra rūpinimasi. Dvasinė vresnybė žino, kad į mūsų parapijos bažnyčią į sekmadienio Mišias atsilanko 70-80 asmenų, o vasarą tik arti 40 asmenų. Norint, kad ir čia su mumis skaitytųsi, privalome lankyti savo parapijų bažnyčias. Šiuo klausimu vedamos derybos dėl parapijos ateities. Šis reikalas priklauso nuo parapičių ir yra jų rankose.

Sugiedojus Vyčių himną visi skirstėsi gražiai paminėję šv. Kazimierą.

DIENA SU SKAUTIŠKU JAUNIMU

Kovo 2 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėse vyko tradicinė skautų „Baltijos“ ir „Žalgirio“ tuntų rengiama Kazuko mugė. Buvo skanūs pietūs ir mugė su daug įvairių skautų paruoštų pardavimui gaminių; sukosi laimėjimų ratas, buvo suvaidintas gražus vaidinimėlis. Bet svarbiausia, kad čia susirinko mūsų lietuviškoji atžala, kurios dažnai pasigendama įvairiose tautinėse ir net bažnytinėse šventėse. O juk lietuviškojo žodžio ir lietuviškos išlikimas yra jų rankose. Tikėjime, kad iš jų išaugs ir lietuviškos visuomenės veikėjai ir vadai. Žinoma, tikėjimo čia neužtenka, reikia, kad jų tėvai, o ypač vadovai skatintų juos tos garbingos ir didingos tautos vaikus išlikti ir dirbti jų tėvų ir protėvių žemei. Geri vadovai ir jų geri pavyzdžiai veikia į jaunus širdis. Dieve padėk, kad mes juos matytume lietuviškose bažnyčiose, lietuviškose organizacijose ir visoje lietuviškoje veikloje. Jie yra tas didelis lietuvių tautos potencialas.

„LAISVĖS VARPO“ GIMTADIENIS

Petro Viščinio suorganizuota ir vedama lietuvių radijo programa „Laisvės Varpas“ darbą pradėjo 1954 m. kovo 7 d. Taigi, šiemet tą dieną jis minėjo savo 33-čiąjį gimtadienį. Per tuos 32-jus metus „Laisvės varpo“ veikla ėjo ir tebeina trimis kryptimis.

1. Sekmadieniais kultūrinio pobūdžio radijo programos lietuvių ir anglų kalbomis.
2. Specialios programos anglų kalba Vasario 16-sios ir Tragiškųjų birželio įvykių sukakties proga plačiai amerikiečių visuomenei.
3. Kultūriniai renginiai šūkiu: „Pažinkime ir remkime savo talentus“.

Sekmadieniais radijo programose „Laisvės varpas“ kelia įvairias mūsų visuomeninio ir kultūrinio pobūdžio problemas, plačiai nušviečia kovos dėl Lietuvos laisvės reikalus, duoda geros lietuviškos muzikos. Specialiomis radijo programomis informuoja plačiąją amerikiečių visuomenę apie neteisėtą Lietuvos okupaciją ir lietuvių tautos vedamą kovą dėl laisvės. O kultūriniais renginiais siekiama stiprinti lietuvių, kurios likimas atsiuria į mūsų kultūrinę vertybę, jų pažinimą ir įsisavinimą, vysk. A. Baranausko sukaktis, sol. K. Petrausko sukaktis, komp. J. Gaidelio mirties sukaktis, Klaipėdos sukilimo sukaktis, Vasario 16-ji, be to, pasirūpina dvejomis specialiomis radijo programomis anglų kalba amerikiečių visuomenei Vasario 16-sios proga.

„Laisvės varpo“ 33-sis gimtadienis bus paminėtas pavasarinio koncertu, rengiamu balandžio 6 d. 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje. Tai bus 53-čias „Laisvės varpo“ tos rūšies renginys. Jame programa atliks dainininkė Slava Žiemelytė, smuikininkė Regina Bankienė ir pianistas Jonas Govėdas. Visi iš Toronto, Kanados.

Koncerto proga leidžiama koncerto programos knygtė, į kurią bus įrašyti gauti sveikinimai ir skelbimai, o taip pat įtraukti (pagal gautos paramos dydį) garbės rėmėjais, rėmėjais ar talkininkais visi, kurie įsijungs į koncerto rengimą savo piniginiu įnašu.

„Laisvės varpas“ atlieka gražų ir vertingą darbą lietuviškos išlaikyme, o taip pat ir Lietuvos reikalų garsinime amerikiečių tarpe. Tas Lietuvos bylos reikalai yra labai svarbu. Juo daugiau draugų, tuo mums geriau. O toks amerikiečių supažindinimas su mūsų reikalais daro juos mūsų draugais.

RENGINIAI

Kovo 22 d. LMF Bostono klube paskaitą skaitys advokatė Nijolė Šleženė. Tema: „Kas buvo Moze?“ Paskaita vyks So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos direktorių kambaryje. Visi kviečiami.

Kovo 22 d. 7 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos II-ro aukšto salėje vyks Lietuvių kredito unijos „Taupa“ metinis susirinkimas. Bus ir prelegentas Vytautas Alksninis iš New Yorko. Jis kalbės tema: „Naujoji Lemontė, Illinois, lietuvių kolonija ir būsimas Pasaulio lietuvių centras“. Ir ne nariai kviečiami į šį susirinkimą, nes jis visiems bus įdomus.

Balandžio 6 d. „Laisvės varpo“ pavasarinis renginys So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos salėje.

Balandžio 13 d. Minkų radijo valandos 52 metų sukaktuvinis renginys. Programą jame atliks „Berzelio“ tautinių šokių šokėjai iš

„Laisvės varpo“ radijo programoje Bostone poetas Bernardas Brazdžionis ir valandėlis vedėjas Petras Viščinis. Nuotr. K. Daugėlos

MŪSŲ KOLONIJOSE

Racine, WI

MINĖJIMAS

Wisconsino pietryčių lietuvių ir jų draugai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 68 metų sukaktį vasario 23 d. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, Racine, Wisc.

Minėjimą atidarė Racine Altos skyriaus pirmininkas Viktoras Kazėkaitis. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo visi dalyviai. Pianinu padėjo Viktorija Prochaska. Maldą sukalbėjo kun. J. Augustas, MIC., Šv. Kazimiero parapijos klebonas. Wisconsin gubernatoriaus Anthony S. Earl proklamaciją, skelbiančią Vasario 16 Lietuvos dieną, perskaitė Rūta Larson. Tą proklamaciją jau eilę metų parūpina Vyto F. Kapocius. Racine miesto burmistro Stephen F. Olsen proklamaciją perskaitė Giedrė Milienė.

Inž. Eug. A. Bartkus, pradėdamas savo kalbą, perdavė Altos valdybos pirmininko T. Blinstrubė sveikinimus Wisconsin lietuviams. Toliau savo kalboje peržvelgė istorinius įvykius Vilniuje, kada dar vokiečių okupuotame krašte buvo paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės aktas. Paminėjo pasiektus laimėjimus įvairiose srityse per trumpą nepriklausomą 22 metų gyvenimą. Džiaugėsi, kad okupuotoje Lietuvoje naujos generacijos, jau auklėtos komunistinėje dvasioje, priešinosi rasinimui ir žmogaus teisių varžymui. Bažnyčios yra rezistencinės tvirtovės. Jų lankytojai tikintys ir kartu sąmoningi lietuvių. Leidžiama pogrindžio spauda, kuri pasiekia ir Vakarų. Nelabai tikėtina, kad režimas pasikeis, pasikeitus vyriausiam Kremliaus vado-

Hartfordo, Conn., vadovaujama Dalios Zikienės. Bus atliktas vaidinimėlis „Kelias į Lietuvą aplink pasaulį“. Vyks So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

Balandžio 20 d. Muzikos ir literatūros popietė. So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

FOTO KŪRINIŲ PARODA

Gražinos Treinytės-Sakalienės foto kūrinii paroda vyks nuo kovo 3 iki 30 d. Bostono priemiesty Newton Free Library patalpoje, 414 Centre Street, Newton, Mass., 02158. Tel. 617-552-7145.

Lankomo valandos: pirmadienį-ketvirtadienį nuo 9 iki 9 val. vakaro, penktadieniais nuo 9 iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 iki 5 v.v., sekmadieniais 2-4 v.v.

Oficialus atidarymas bus kovo 10 d. 7:30 val. vak. Visi kviečiami aplankyti jaunos foto mėgėjos pirmąją individualinę foto kūrinii parodą. Įėjimas laisvas.

vui. Mūsų esančių laisvėje pareiga rūpintis savo tautos likimu.

Rezoliuciją, kuri buvo priimta vienbalsiai, perskaitė Viktorija Prochaska. Toji rezoliucija pasiūsta prezidentui Ronald Reagan ir Kongreso nariams.

Buvo pristatyti minėjime dalyvavę savanoriai - kūrėjai: Povilas Janušonis ir Steponas Satkūnas. Susikaupimo minutę pagerbtū mirė dėl Lietuvos laisvės ir gerovės.

Meninę programą pradėjo Kristina Milaitė paskambindama pianinu. Lietuviškų tautinių šokių grupė Klumpė, vadovaujama Giedrės ir Stasio Mily, pašoko tautinių šokių. Teko gerėtis gražiai atliekamais šokiais: Ievaros tiltu, kiltimpakoju, čigonėliu ir malūnu. Tų šokių kilmę ir prasmę apibūdino Giedrė Milienė. Publika buvo labai patenkinta šokių programa.

Po minėjimo dalyviai buvo pakviesti vaišėms, kurias paruošė Lietuvių Moterų klubas, vadovaujamas pirmininkės Stasės Paukštelienės. Minėjime dalyvavo daug žmonių. Surinkta rekordinė suma aukų Lietuvos laisvinimui. Po kelių valandų vakarojimo žmonės nenoriai skirstėsi namo. Minėjimą ruošė

Jurgis Milas

PAREIŠKIMAS

Lietuvos okupanto siunčiami kultūrininkai kartu su mūsų Lietuvių Operos kai kuriais solistais bei dirigentu rengia visą eilę koncertų Chicagoje. Du iš jų įvyks net Didįjį Penktadienį ir Didįjį Šeštadienį.

Mes, žemiau pasirašę organizacijų pirmininkai, vadovaudamiesi bendru veiksnių susitarimu, griežtai pasisakome prieš šių koncertų rengimą ir prašome lietuvių visuomenę, ypatingai šių organizacijų narius, šiuose koncertuose nedalyvauti.

Dr. Leonas Kriaučiūnas
Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga

Karolis Milkovaitis
Lietuvos Šaulių Sąjunga tremtyje

Kazė Brazdžionytė
Korp. Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Jolanda Kerelienė,
Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubas

Kostas Juškaitis
Lietuvių Karių Veteranų sąjungos „Ramovė“ Cikagos skyrius

Racine Altos skyrius.

Pats minėjimas pradėtas savaitę anksčiau. Jau vasario 16 d. buvo laikomos pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje už mirusius dėl Lietuvos laisvės. Giedojo šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas muziko J. Grimskio. Prie altoriaus stovėjo Amerikos, Lietuvos ir organizacijų vėliavos. Tą pačią dieną per Racine radijo stotį WRJN buvo perduota programa apie Lietuvą.

Svarbu yra suprasti ir pamatyti, ką Dievas nori, kad daryčiau: svarbu surasti tiesą, idėją, dėl kurios aš gyvenau. Mano egzistencija, mano buvimas yra saugaus su dieviškumu; to aš laikausi, nors ir visas pasaulis grūtų.

S. Kierkegaard

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA. I dalis

Šioje V-to t. I-je dalyje aprašyta Vilniaus vyskupijos istorijos bruožai, vyskupai ordinariai, valdytojai, kunigai... arkivyskupija amžių bėgyje. Šis tomas skirtas Vilniaus miesto bažnyčioms, koplyčioms, paminklams. Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto. Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 432 psl., 585 iliustracijos, spalvotu Aušros Vartų Marijos paveikslu, su priedu—Vilniaus miesto planu, kietais viršeliais. Paruošė ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press). Tekstą rinko Draugo spaustuvelyje. Atspausdino Morkūno spaustuvelyje. Kaina su persiuntimu \$22.50. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.60 valstijos mokesčio.

Vilniaus arkivyskupija I

Balsuokite už

FRANK BRADY

Lietuviai, balsuokite kovo 18 d. už mūsų gerą draugą aldermaną Frank Brady. Už jį balsuojant nereikės pasisakyti kokiai partijai priklausome. Ypač svarbu marquetteparkiečiams jį išrinkti aldermanu, nes jis daug gera yra padaręs šiai apylinkai. Jūs visų balsai labai svarbūs, tad visi balsuokite už Frank Brady.

Piliiečių už Frank Brady komitetas

89

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

BELL-BACE R.E.

J. BACEVIČIUS
Namų pardavimai — valdymai — nuomavimai
Income Tax — draudimai
6529 S. Kedzie 778-2233

M. A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminų škvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

NGRINT PARDUOTI AR PIRKTI,

apdrausti ar išnuomoti savo nuosavybę, prašau kreiptis į mus. mes patarnaujame Cikagoje ir priemiestuose.

BUDRAICIO

Nuosavybių pardavimo įstaiga
6600 S. Pulaski Rd.
Tel. 767-0600

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Tel. — 476-2206

RŪPSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY
SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, R.S., Registruotas vaistinėinkas

Atdara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Zvejys — tai vienas paveikslas iš labai pušnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kurioms progoms įteikti bet kam: svetimtaučiai ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS

STASYS YLA

Iliustravo dailininkė—
ZITA SODEKIENĖ ir
IRENA MITKUTĖ

182 psl., didelio formato, kietais viršeliais su aplanku. Liukusinis leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press). Spaudė Morkūno spaustuvelyje.

Šis leidinys skirtas šeimų tradicijoms, kurios yra turtingiausios ir reikšmingiausios visose visų tautų kultūrose. Čia apsiribojama šeimos kūrimo vyksmais, pradėdant nuo pažinties, einant prie sutarties ir santuokos, baigiant santuokiniu vaisiumi — kūdikiu bei jo ugdymu.

Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 8% valst. mokesčio.

Marijonų Bendradarbių 58-tas Seimas

1986 m. kovo mėn. 16-tą d., sekmadienį TĖVŲ MARIJONŲ PATALPOSE 6336 So. Kilbourn Ave., Chicagoj

SEIMO PROGRAMA:

11:00 valandą — Sv. Mišios ir pamokslas 12:00 valandą — Pietūs.

1:30 valandą — Seimo posėdis, kurio ir baigsis 58-tas Seimas.

SEIMO ŠOKIS — "RIKUOKITĖS IR PASISVĖSKITE"

Nuoširdžiai kviečiame visus Marijonų Vienulijos rėmėjus - bendradarbius, taip pat visus prijauniančius bei norinčius paremti jų darbus šioje šalyje ir užsienyje, kuo skaitlingiau dalyvauti šiame 58-tame Bendradarbių Seime.

Marijonai ir Marijonų Bendradarbių Chicago Apskr. Valdyba

PETRO MARKŪNO MIRTIES METINIŲ PROGA

Pereitų metų vasario 20 d. Lake Forest agoninėje mirė ilgametis Waukegano, Ill., gyventojas a.a. Petras P. Markūnas. Nulūdimė paliko žmoną, sūnų ir dukrą su šeima. Velionio neuitas gyvenimo kelias yra labai įvairus ir komplikotas. Jis pareigas tėvynei ir savo šeimai atliko įvairiose darbuose ir įvairiose vietose.

A.a. Petras P. Markūnas buvo gimęs 1899 m. lapkričio 12 d. Naujasodžio km., Antalieptės valsč., Zarasų apskr. Dar jaunas būdamas, atsistatant nepriklausomai Lietuvai, jis išėjo savanoriu kariuotės savasienio laisvės kovoms. Vėliau jis buvo savanorių kūrėjų sąjungos narys, kuris niekuomet nepamiršo, kad laisvę Lietuvai iškovoję jis ir jo draugai, net kai kurie paaugę savo gyvybes arba tapę invalidais.

Jo darbų sąrašas būtų labai ilgas, nes laisvoje Lietuvoje jis dirbo daugelyje darbų ir turėjo atsakingas pareigas. Jau 1919 m. P. Markūną randame Antalieptės valsčiaus valdyboje, o 1921 metais dirbo Teisingumo ministerijoje Kaune. Paskiau iki 1927 m. jis dirbo trečiame artilerijos pulke, technikos dalinyje, aviacijos štabe, Karo apygardos štabe Šančiuose. 1927 m. perėjo dirbti į policiją ir jį jau randame Rokiškyje, o nuo 1930 m. iki bolševikų okupacijos 1940 m. dirbo įvairiose muitinėse Klaipėdos krašte, kaip Pagėgių, Sretlaukių, Panemunės, Vingės. Paskiausiai buvo paskirtas į muitinę Didžiojoje Lietuvoje Žemaičių Naumiestyje ir Degučių pereinamame punkte Tauragės apskr. Iš čia komisaro J. Vaišnorio kartu su kitais 15 muitinės tarnautojų P. Markūnas buvo atleistas. Bolševikų okupacijos metu dažnai reikėjo slaptystis arba keisti darbus.

Būdamas Žemaičių Naumiestyje, 1939 m. sukūrė šeimą su Olga Kiaupaite, su kuria susilaukė sūnaus Povilo, dabar gyvenančio ir dirbančio Miami, Fla., ir dukters Reginos, sukūrusios šeimą su Roger Siske, gyv. Glencoe, Ill. Taip pat sulaukė trijų anūkių — Kelly, Jennifer ir Kimberly. Pasitraukęs su šeima į Vokietiją, gyveno ir dirbo kaip daugelis nuo bolševikų pagėdžių, gyvendamas ir skurdamas lageryje. Atsivėrus keliui į Ameriką, 1950 metais čia atvyko ir apsigyveno Waukegane. Čia tuojau įsijungė į visuomeninę lietuvišką veiklą. Darbovosi lietuvių Bendruomenės apylinkėje, įeidamas į valdybą, rūpinamasis veikla ir sekretoriaudamas posėdžiuose. Jis ir kiti LB apylinkės valdybos nariai rūpinosi, kad Sv. Baltramiejaus parapijos bažnyčioje nebūtų panaikinta lietuvių kalba pamaldose, ruošė koncertus, į kuriuos kviesdavo aplinkines lietuvių Bendruomenes, kaip Rockfordo, Kenoshos, Racine, rūpinosi lituanistine mokykla, Vasario 16-tosios ir Birželio treminių minėjimais. A.a. Petras Markūnas buvo visur, kur tik reikėjo pagalbos rankos ir lietuviško pritarimo.

Taip pat jis buvo įsijungęs į buvusią policijos tarnautojų draugiją „Krivulė“ ir buvo vienas iš redaktorių knygos apie Lietuvos policiją. Ją redagavo kaip pirmininkas anksčiau už jį miręs a.a. Povilas Dirksis.

Kai jam suėjo 80 metų amžiaus, susirinko jo pagerbti giminės, artimieji ir pažintiniai. Nors jis materialinių turtų nekrovė, bet skiepijo šeimai meilę ir džiaugėsi vaikų pasiektu aukštuoju mokslu, isigytais mokslo laipsniais ir profesijomis. Savo gyvenimu rodė jiems pavyzdį ir meilę savo šeimai ir artimiesiems. Dėlto jo jubiliejiniam minėjimui kalbėjo žentas, pasveikindamas jubiliatą ir svečius, susirinkusius jį pagerbti. Archit. E. Skališius priminė, kad Petras buvo geras draugas ir taurus lietuvis. Dr. Martynas Plonius pasveikino jį giminių vardu. Jam mirus pareiškė šeimai užuojautą. A.a. P. Markūnas taip pat su žmona įsirašė į Lietuvos fondą su tūkstančiu dol.

Palaidotas buvo pereitų metų vasario 23 d. po gedulingų pamaldų Sv. Baltramiejaus bažnyčioje Bethania kapinėse, Justice Ill.

čia už jį miręs a.a. Povilas Dirksis.

Kai jam suėjo 80 metų amžiaus, susirinko jo pagerbti giminės, artimieji ir pažintiniai. Nors jis materialinių turtų nekrovė, bet skiepijo šeimai meilę ir džiaugėsi vaikų pasiektu aukštuoju mokslu, isigytais mokslo laipsniais ir profesijomis. Savo gyvenimu rodė jiems pavyzdį ir meilę savo šeimai ir artimiesiems. Dėlto jo jubiliejiniam minėjimui kalbėjo žentas, pasveikindamas jubiliatą ir svečius, susirinkusius jį pagerbti. Archit. E. Skališius priminė, kad Petras buvo geras draugas ir taurus lietuvis. Dr. Martynas Plonius pasveikino jį giminių vardu. Jam mirus pareiškė šeimai užuojautą. A.a. P. Markūnas taip pat su žmona įsirašė į Lietuvos fondą su tūkstančiu dol.

Palaidotas buvo pereitų metų vasario 23 d. po gedulingų pamaldų Sv. Baltramiejaus bažnyčioje Bethania kapinėse, Justice Ill.

A.a. Petras P. Markūnas

A.a. Petrą P. Markūną ir jo metų nuo jo mirties prisimena su liūdesiu ir geriausiais jausmais jo žmona Olga, vaikai Povilas ir Regina su šeima. Taip pat prisimena ir Waukegano lietuvių, kaip uolų bendruomenininką ir darbštų lietuvių, kuris ilgėjosi laisvos Lietuvos. — P.S.

MOSŲ KOLONIJOSE

Paterson, Nj

PAVYKĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Minėjimas prasidėjo vasario 15 d. Lietuvos trispalvės pakėlimu prie Patersono miesto City Hall. Vėliau pakėlė pats miesto majoras Frank X. Graves. Į vėliavos pakėlimo apeigas atsilankė nemažas būrelis apylinkės lietuvių. Lietuvos vėliava buvo laikoma iškelta visą savaitę.

Sekmadienį, vasario 16 d., 10:30 val. buvo atliktos lietuviškos mišios Lietuvos intencija, užrašytos lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos. Mišias atliko ir šventai pritaikintą pamokslą pasakė Sv. Kazimiero parapijos administratorius kun. Antanas Bertašius. Skaitinius skaitė Aldona Rygelienė, o aukas nešė Ramunė ir Vita Rygelytės, pasipuošusios tautiškais drabužiais.

Po mišių 1:30 val. parapijos salėje įvyko Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas, kurį pradėjo LB apylinkės pirm. Angelė Stankaitienė. Pradžioje buvo sugiedoti himnai, o kun. A. Bertašius paskaitė invokaciją. Toliau programai praversti buvo pakviesta Janina Meizienė, kuri pradžioje perskaitė sekretoriaus sekretoriaus pareiškimą Vasario 16 proga, gubernatoriaus Kean ir majoro Frank X. Graves proklamacijas.

Į minėjimą buvo pakviestas miesto meras Frank X. Graves, kuris buvo vadovės paprašytas tarti savo žodį. Meras pradėjo nuo to, kad ne skaičiuoja yra galybė, bet tams, kad žmonės laikosi savo į šį kraštą atsivežtų arba savo šeimos išsaugotų papročių ir savos kultūros. Jo vadovaujama mame mieste esą ir daugiau didesnių ar mažesnių grupių kaip lietuvių, iš kurių susideda viso miesto gyventojai, visas miestas. Jei visi taip laikytųsi savo gražių papročių kaip lietuvių, tai ir viso miesto veidas būtų kitoks ir

būtų labai daug pasiekta, nes laisvoje šalyje, kur kiekviena etninė grupė gali laisvai pasireikšti, gali laisvai balsuoti ir laisvai rinkti savo valdžią, nuo kiekvieno laisvo individo priklauso ir kiekvieno atskiro individo asmeninė gerovė, viso miesto ir net visos valstybės gerovė.

Po mero kalbos Betty Dowhen buvo paprašyta perskaityti savo tai dienai parašytą eilėraščių anglų kalba. Ji nors ir ne lietuvi, bet supranta Lietuvos reikalus. Rašo amerikiečių laikraščių leidėms laiškus Lietuvos reikalais ir kasmet parašo Vasario 16-sios proga patriotišką eilėraščių, perskaito jį minėjime ir įteikia merui. Taip ji padarė ir šį kartą.

Dienos prelegentė buvo Marion Skalbeikis, čia gimusi lietuvaite, lietuvių Katalikų religinės šalpos Brooklyne tarnautoja, kun. K. Pugevičiaus padėjėja. Jos paskaitos mintys buvo, kad reikia įsisąmoninti, kas mes esame ir ko mes turime siekti, kaip lietuvių. Tik gerai susipažinus su Lietuvos praeitimi ir dabartine jos būkle, galime atlikti savo lietuvišką pareigą ir net aukotis, kaip aukojasi Lietuvos žmonės, nebijodami nei kančios, nei vargo, aukodami net savo laisvę ir gyvybę. Ji prisiminė kenčiančius lietuvius kalėjimuose, Sibiro tremtyje, prisiminė ir Kalantos auką už tėvynės laisvę.

KRAŽIAI

Redagavo PRANAS RAZMINAS

Tai graži monografija, kurioje sukurta daugelio autorių istorinė medžiaga apie KRAŽIUS.

Leidinyje didelio formato, turi daug iliustracijų, 252 psl. Kieti viršeliai. Išleido Kražikių sambūris, Chicagoje 1983. Spausdino DRAUGO spaustuve. Kaina su persiuntimu 13.50 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Mums čia nereikia kentėti, kalbėjo toliau Marion, nereikia eiti į kalėjimus, bet dėl to vis tiek nereikia užmiršti Lietuvos reikalų ir turime bent valandą laiko per savaitę skirti Lietuvos reikalams ir padaryti ką nors jos labui. Ragino rašyti laiškus savo senatoriams ir kongresmenams, taip pat laikraščių redaktoriams ir leidėjams, reaguoti į kitų neobjektyviai parašytus straipsnius ar laiškus apie padėtį Lietuvoje.

Pabaigai ji supažindino su neseniai lietuvių katalikų religinės šalpos įstaigos išleista knyga lietuvių ir anglų kalbomis, kurioje yra sutelktos Kazakstano lagerių kalinių mintys Vasario 16-jai daugiausiai poetinėje formoje vardu „Nelaisvėje gimęs kūdikis“ ir tą knygą įteikė miesto merui Frank X. Graves. Marion buvo keliolika egzempliorių tos knygos atvežusi paplatinti. Minėjimo dalyviai visas jas tuoj pat išgrobstė. Būtų dar ir daugiau jų išpirkę.

Marion kalbėjo ramiai be patoso, bet iš širdies, ką ji pati buvo išgyvenusi, žodžiu, kalbėjo iš gilios įsitikinimo. Ji pradžioje prisipažino, kad dar maža būdama, kokių šešerių ar septynerių metų, girdėdavo tėvus kalbant apie Lietuvą, bet ji neturėjusi jokio supratimo, kas ta Lietuva buvusi. Kaip tik dėl to ji pradėjusi ta Lietuva domėtis, klausinėti ir gilintis į jos praeitį ir į jos dabartinę būklę ir dėl to įsijungusi į aktyvią veiklą, kad galėtų daugiau padėti savo tėvų gimtajam kraštui. Užtat ji ir kalbėjo grynai iš savo patirties išgyvendama. Užtat jos kalba buvo tokia nuoširdi ir patraukli ir visų išklausa su dideliu dėmesiu.

Po paskaitos programos vedėja Janina Meizienė iškvietė N.J. tautinių šokių ansamblių „Liepsna“ atlikti savo programą. Ši grupė pašoko šiuos šokius: Jonkelį, Lenciūgelį, Vėdarą, Suktinį ir Suk suk ratelį. Grupei vadovavo, pats soko ir pranešinėjo, šokius paaiskindamas Algis Brazinskas, o akordeono muzika šokius palydėjo Emilija Sodonienė.

Janinos Meizienės padėka visiems minėjimo programoje dalyvavusiems ir bet kuo prie jos prisidėjusiems programa buvo oficialiai užbaigta, ir ji paprašė visus dar neišsiskirstyti, bet pabendrauti ir pasivaišinti. Vaisės buvo sunaštinės ir labai puikios. Nemaža maisto dar net atliko. Jas rengė LB ir Lietuvos vyčių

ponios bendromis jėgomis. Vyriausia vaišių šeimininkė buvo Ona Preikštienė. Šia proga tenka pasidžiaugti nepaprastai gražiu LB ir Lietuvos vyčių Patersono sugyvenimu ir bendradarbiavimu ir bendru minėjimų rengimu.

Minėjimo salėje buvo prie jėjimo pastatyti stalai, kur buvo išdėstyta atitinkamos literatūros iš lietuvių informacijos centro ir lietuvių katalikų religinės šalpos įstaigų, kur buvo galima pasirašyti peticijas atitinkamoms įstaigoms dėl OSI saulaviavimo ir kolaboravimo su KGB, keliant nekaltiems žmonėms bylas ir juos tiesiog terorizuojant ir kur buvo taip pat renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Kiekvienas minėjimo dalyvis galėjo atiduoti savo auką pagal laisvą apsisprendimą. Prie aukų stalo sėdėjo Algirdas Eitmanas, Ramunė Rygelytė ir Vita Rygelytė, peticijom parašius rinko Ona Balčietienė ir Denise Balčietytė. Ten pat pas Vytautą Gružą LB apylinkės išdėstė buvo galima susimokėti ir visokius mokesčius lietuvių Bendruomenėi.

Iš viso aukų buvo surinkta 1.287 dol. Iš jų buvo skirta 1.101 dol. lietuvių Bendruomenėi, 93 dol. Altai ir 93 dol. Vliukui. Šias aukas sudėjo V. Gružas, A. ir R. Gudeliai, V. ir B. Pauliai, B. ir A. Stankaičiai ir J. Krukoniš (iš testamentinio palikimo), P. Juška ir G. ir S. Klimai, K. Jankūnas ir A. Masionis, J. Jackūnas ir K. ir E. Pralėikiai, K. ir G. Bugeniai, Audronė Nagy, O. Preikštienė, A. ir M. Ruboniai, V. Malakas, S. ir O. Adomaičiai, kun. A. Bertašius, M. Iškelūnienė, A. ir O. Juškaičiai, E. Liaugaudienė, G. ir A. Mikalauskai, P. Tamauskas ir P. ir U. Viliamai; D. Balčietytė, A. Bražinskienė, S. De Laski, J. Kaminskienė, I. Klimček, K. Kulys, V. Povilonis, M. Naruševičius, J. Stankaitis ir X (pavardė neišskaitoma); M. Kemežienė ir X (pavardė neišskaitoma).

Kadangi Nepriklausomybės šventės minėjimas buvo dr. Ed. Vadeikos ir Betty Dowhen išgarsintas amerikiečių spaudoje, Patersono dioclezijos savaitraštis ir Patersono miesto dienraštis atsuntė į minėjimą savo fotografus ir korespondentus. Pirmadienį Patersono „The News“ idėjo gana ilgą minėjimo aprašymą ir tris fotografijas. Dioclezijos laikraštis „The Beacon“ taip pat paminėjo minėjimą ir idėjo fotografiją.

A. Ms.

A. + A. JOSEPHINE MARIN

Gyveno Chicagoje, Westlawn apylinkėje. Mirė 1986 m. kovo 9 d., sulaukusi 92 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Pasiliko dideliame nulūdimė 2 sūnus: Joseph, marti Lilian, Frank, marti Julia; 5 vaikaičiai ir 8 provaikaičiai. Velionė buvo žmona a.a. Joseph Marin. Kūnas pašarvotas Modeli koplyčioje, 5725 S. Pulaski, ketvirtadienį nuo 1 iki 9 val. vak. Laidotuvės įvyks penktadienį, kovo 14 d. Iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėta į Svč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gmines, draugus ir pažintamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūde: sūnus, marčios, vaikaičiai ir provaikaičiai.

Laid. direkt. Frank A. Modeli ir Sūnus. Tel. 767-4730.

A. + A. Ponai Onai Kanaukienei

mirus, dukterį ALDONĄ NAUDŽIUVIENĘ ir sūnų ALGĮ su šeimomis gilioje skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Stasys ir Milda Tamulioniai
Bladas ir Zuzana Daubantai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1013

Sužinota, kad Lietuvoje mirė ELENOS DIRGINČIENĖS motina ir JUSTO DIRGINČIAUS sesuo.

Reikiame DIRGINČIAUS gilią užuojautą ir kartu liūdime:

Elena Baccvicienė
Eugenija ir Albinas Šatračiai
Konstancija ir Ignas Podeliai
Alena ir Kazys Vilniškiai

Mylimai MOTINAI Lietuvoje mirus, sūnų JUOZĄ GRABAUSKĄ, STASELĘ, VISVALDĄ, ALGĮ ir KRISTINĄ nuoširdžiai užjaučiame.

P. P. Baltūnaitis
M. P. Radžiai
R. N. Sabaliūnaitis
V. V. Simanavičiai
V. J. Škleriai
Hot Springs, Ark.

APLINK MUS

x Marijonų bendradarbių seimu, kuris bus šį sekmadienį, kovo 16 d., labai nuosirdžiai rūpinasi bendradarbių pirmininkė Stella Kaulakienė, Seimas prasidės 11 val. šv. Mišiomis Marijonų koplyčioje, po to vienuolyno svetainėje bus bendri pietūs ir seimo posėdžiai. Visus narius ir kitų organizacijų atstovus valdyba kviečia dalyvauti.

x Stasė Klimaitė-Pautienė savo vyro dr. Algirdo Kazio Pautienio pirmųjų mirties metinių progą per dr. Petrą Kisielių paskyrė Lituaištinę katedrą paremti penkis šimtus dolerių auka.

x Marijos aukšt. mokyklos moksleivių atstovės dalyvaus SADD (Students Against Drunk Drivers) susirinkime kovo 18 d. St. Ignatius aukšt. mokykloje. Pagrindinis kalbės toks William Meehan kalbės apie pavojus. Iš mokyklos dalyvaus tarp kitų ir lietuvių Rima Polikaitė.

x Šeštasis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas bus 1987 m. gale ir 1988 metų pradžioje Australijoje. Šį savaitgalį, kovo 15-16 dienomis, Dainavos stovykloje vyksta Amerikos lietuvių jaunimo kongresui pasirošti suvažiavimas. Suvažiavime dalyvaus JAV ir Kanados Bendruomenių valdybos, Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos ir Kanados liet. jaunimo valdybos. Šiame suvažiavime dalyvaus iš Australijos Audronė Stepanienė, kongresui rengti vicepirmininkė.

x Jaunimo centro kavinėje kovo 21 d. rengiama su lietuvišku jaunimu vakaronė. Rengia centrinis Vasario 16 gimnazijos šelpimo būrelis. Visuomenė kviečiama su gimnazijos reikalais šioje vakaronėje susipažinti.

x Primename, kad Lietuvių Fondo paramai gauti prašymai paduodami iki kovo 15 d., o studentų stipendijoms — iki balandžio 15 d. Vėliau gauti prašymai nebus svarstomi. Šiems metams Lietuvių Fondo taryba iš numatomo pelno leido Pelną skirstymo komisijai padalinti 200,000 dol. lit. švietimui, kultūrai, stipendijoms ir visuomeniniams reikalams. Lietuvių Fondo metinis visuotinis narių suvažiavimas šaukiamas balandžio 12 d. Jaunimo centro apatinėje salėje. Narius pranešimai jau išsiuntinti.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS

Vytienis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2-8 val. vak.
Šeštadienį 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS

ALGIRDAS R. OSTIS
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

x Penkių jaunųjų dailininkų paroda Jaunimo centro Ciurlionio galerijoje buvo atidaryta kovo 7 d. Parodoje dalyvaus Jonė ir Daiva Karužaitės, Diana Kizlauskienė, Dana Plepytė ir Rasa Sutkutė. Paroda globoja „Aušros Vartų“ skautių tuntas. Atidaryman atsilankė gausus būrys menu besidomintių asmenų. Paroda dar bus atidaryta ir šį savaitgalį, kovo 14, 15 ir 16 dienomis.

x Skautų vyčių draugovės sueiga bus sekmadienį, kovo 16 d., 11 val. ryto Jaunimo centro 104 kamb. Bus svarstomi svarbūs reikalai. Visi Chicagoje ir apylinkėse gyvenantieji skautai vyčiai ir kandidatai kviečiami dalyvauti. Sueiga prasidės punktualiai ir baigsis 12 val.

x Šv. Antano parapijoje, Cicero, rekolekcijas praves kun. Antanas Saulaitis, S.J., kovo 18, 19 ir 20 dienomis 6:30 val. vak.

x Tradicinis Velykų stališkas, kurį kasmet ruošia Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubas, šiais metais bus balandžio 6 d. 2 val. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

x Marquette Parko lietuvių balsuotojai turi atkreipti dėmesį, kad kovo 18 balsavimuose ir aldermanus yra du Brady. Reikia balsuoti už Frank Brady, buvusį šio wardo aldermaną, o ne už naują ta pačia pavarde išstatytą.

x „The Observer“ naujas numeris jau išspausdintas šešiolikos puslapių ir platinamas bei siunčiamas skaitytojams. Aprašo kun. J. Zdebskio tragišką žuvimą, Baltų laisvės dienas, kun. A. Saulaitis rašo, kad lietuvių yra per daug pasyvūs ir kitų stumdomi. Algirdas Landsbergis supažindina su prezidento Reagano kalbos klaidomis, o V. Liulevičius rašo apie pirmuosius lietuvius Amerikoje. „The Observer“ galima užsisakyti tuo pačiu adresu, kaip ir „Drauga“.

x Stasys Razgaitis iš Bridgeporto yra susirgęs ir paguldytas Central Community ligoninėje. Ligonis pamažu sveiksta.

x Aleksas Aleksandravičius, Hot Springs, Ark., mūsų rėmėjas, su prumeratoris pratesimo mokesčiu atsiuntė 20 dol. auką lietuviško žodžio palaikymui ir dar pridėjo auką už kalėdines korteles ir kalendorių. A. Aleksandravičius skelbiame garbės prumeratorių, o už paramą labai dėkojame.

x Prano Čepėno „Naujų laikų Lietuvos istorijos II-asis tomas“ jau atspausdintas ir atiduotas į rėyklą. Kai tik šis tomas bus išristas, pirmiausia jis bus išsiuntinamas ilgai jo laukusiems prumeratoriams. Maloniai prašome tuos prumeratorių, kurių adresus pasikeitė, savo tikrąjį adresą tuojau pranešti leidėjui dr. Kazio Griniaus fondui, c/o L. Smulkštys, 2523 West 69th Street, Chicago, Ill. 60629.

x Nuperkame automobilius ir kitus daiktus gyvenantiems Lietuvoje ir padame sutvarkyti palikimus. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 312 238-9787. (sk.)

x Studentės norinčios per vasaros atostogas dirbti lietuvių senelių namuose gali kreiptis: Matulaitis Nursing Home, Thurber Rd., Putnam, Ct. 06260 (sk.)

x Pirmadienį vakare apie 7:45 v. per WFMT stotį buvo paminėta būsimasis „Draugo“ koncertas ir ta progą perduota ištrauka iš A. Voketaičio su St. Louis simfoniniu orkestru įdainuotos plokštelės. Pasirodo, kad toje stotyje „Draugo“ koncertas garsinamas dažnai. Primename, kad rytoj, ketvirtadienį, pats sol. Voketaičis kitos radijo stoties WNIB (97.1 FM) bangomis prabilis apie lietuvių muziką. Ta programa bus nuo 10 iki 10:30 v. ryto.

x Muz. Juozo Sodaičio vedamas Šaulių sąjungos dainos vienetas giedos gavėnijos giesmes Alvido pažmonyje Lietuvoje sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Dalyvaus visi kultūrinės programos pildytojai. Kraujospūdzio matavimas. Sveika užkanda. Alvido gėrybėmis pasivašinimas. Visi laukiami.

x Ray Masiliūnas, Oak Lawn, Ill., atsiuntė 25 dol. auką, pratęsė „Draugo“ prumeratorių 1986 metams ir nusiskundė, kad negavęs nei kalėdinių kortelių, nei kalendoriaus. R. Masiliūnų skelbiame garbės prumeratorių, o už mielą paramą tariame didelę ačiū.

x Vincas Akelaitis, Cleveland, Ohio, su prumeratorių pratesimo mokesčiu atsiuntė 22 dol. auką. V. Akelaitį įrašome į garbės prumeratorių sąrašą, o už paramą labai dėkojame.

x Jonas Karaminas, Rockford, Ill., lietuviško žodžio mylėtojas, pratęsė prumeratorių 1986 metams ir dar paaukojo 27 dol. dienraščio stiprinimui. J. Karaminą įrašome į garbės prumeratorių sąrašą, o už mielą paramą tariame nuosirdų ačiū.

CHICAGOS ZINIOS

ILLINOIS BIUDŽETAS

Gubernatorius Thompson pasiūlė 1987 m. biudžetą, siekiantį 20.1 bilijono dolerių. Besimokančių paramai ir švietimui numatyta 5.2 bilijono. Nusistatyta praplėsti paramą paruošimui naujiems darbams. Valstijos policijai išlaikyti numatyta 157.2 mil. dol.

MOKYTOJŲ UNIJOJE

Chicago mokytojų unija JAV aukščiausio teismo sprendimu neteko teisių rinkti jų numatytus mokesčius nuo mokytojų, nepriklausančių unijai.

LĒKTUVE LŪZO KOJA

United bendrovės lėktuvui kovo 4 d. iš Havajų skrendantį Chicago audingas oras taip supurtė, kad keleivius — Elmer Freeze, 58 m., lūzo koja, o penki lėktuvo įgulios nariai buvo sutrankyti ir turėjo patinusias rankas, kojas ar nugaras.

CHICAGAI 149 metai

(pr.) Chicago kovo 4 d. suėjo 149 metai kai tapo miestu. Ateinančiais metais numatoma iškilmingiau minėti 150 m. sukaktį.

AUTOMOBILIŲ TARŠA

Chicagoje nuo gegužės 1 dienos bus pradėta tikrinti, ar automobiliai neišmeta per daug dujų taršos. Tikrinimas bus privalomas. Balandžio mėnesį bus išsiuntinami automobilių savininkams pranešimai, kur ir kada atlikti tikrinimą. Neatliekantieji įsakymo tikrinimo galės būti nubausti iki 300 dol.

Redaguoja J. Platas. Medžiagą siūgti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

LIETUVA

Lietuva, mano krašte,
Kur tave aš palikau?
Ir jūroje, ir už kalnų
Ieškojau ir neradau.

Man tave atsiminti sunku,
Ten seniai jau nebuvau.
O kai norėjau surasti,
Ieškojau, bet tavęs neradau.
Tauras Radvenis,
Los Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinys:
(„Spindinčios mintys“)

LAISVĖ

Laisvė man yra labai svarbus dalykas. Laisvi mes galime bet ką daryti be valdžios priežiūros. Daug lietuvių Rusijos kalėjimuose ir Sibire neturi laisvės. Aš meldžiuos, kad ateitų ta diena, kada mano gimines išleis iš tos baisios kancijos.

Smagu ir jauku yra gyventi laisvame krašte. Čia galime važiuoti ir eiti, kur tik norime, nes nėra uždrausta. Aš norėčiau vienai dienai pasikeisti vietomis su mano gimine Rusijoje, tada tikrai suprastčiau, kaip sunku yra būti vergijoje. Tada norėčiau keliauti po visą Ameriką ir visiems pasakoti apie komunistus, kokie jie yra bjaurūs žmonės. Kasnakt aš būtu laisvas.

Gytis Udrys,
Detroito „Ziburio“ lit.
m-los mokinys.
(„Skambutis“)

SPAUDA

Šiais laikais mažai lietuvių spaudoje yra straipsnių, kurie domintų jaunimą. Laikraščiai šiandien dažniausiai rašo pasauliniais temomis ir temomis, kurios neliečia jaunimo. Aš manau, kad suaugusiems yra sunku žinoti, kas domina jaunimą. Tik jaunimas gali žinoti, kas jį domina.

Būdamas jaunuolis aš galu padėti išspręsti šią problemą. Spauda turėtų spausdinti straipsnius apie jaunimo veiklą ir santykius. Daugelis iš mūsų sportuoja ar turi mėgiamą užsiėmimą. Aš, kaip šachmatininkas, įvertinu Andriaus Kulikausko šachmatų skyrių „Drauge“. Daug yra sporto komandų. Laikraščyje būtų įdomu pasisakyti apie jų rezultatus. Nuotraukos spaudoje irgi patraukia mūsų dėmesį. Kai matai pažįstamo nuotrauką laikraštyje, tai norisi tą straipsnį paskaityti.

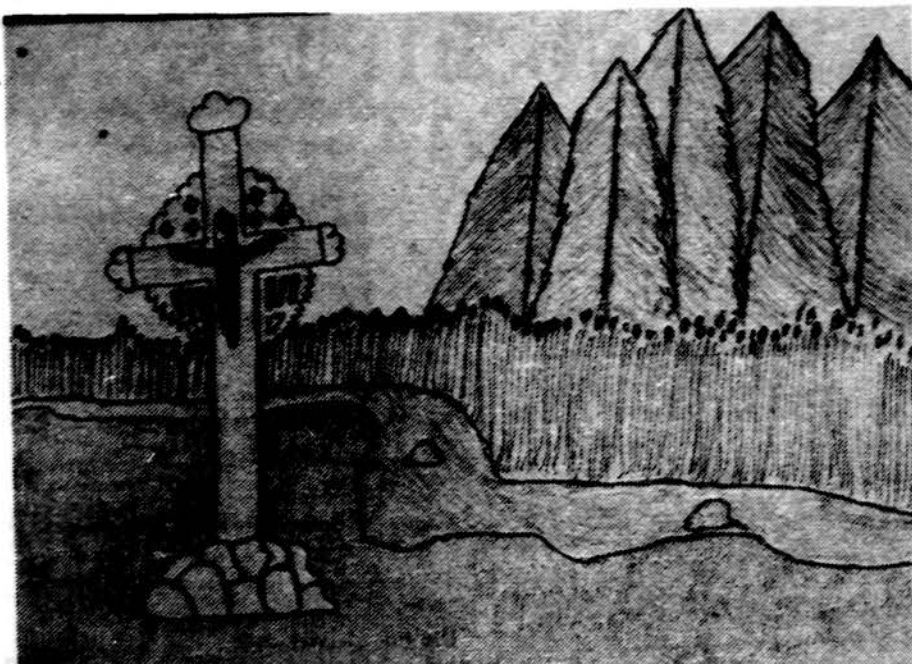
Kad patrauktų jaunimą prie dabartinės lietuvių spaudos, redaktoriai turėtų atsiklausti jaunimo, kas jiems patinka.

Jonas Kulikauskas,
Los Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinys
(„Spindinčios mintys“)

NEATSARGUMAS

Tėvas važiuoja į krautuvę su savo dviem vaikais. Jis trumpam laikui juos paliko mašinoje, o kartu ir mašinos raktus. Langai buvo atidaryti. Tuo metu, kai tėvas buvo krautuvėje, vienas vyras įlipo į mašiną ir su vaikais pradėjo važiuoti. Tuo metu tėvas išėjo iš krautuvės ir pamatė kas darosi. Jis numetė savo maišą ir bėgo paskui mašiną. Pasivijo, užsuko ant mašinos priekio. Tas vyras dar važiuojo, bet neradęs kitos išeities, sustabdė mašiną. Vaikai buvo sveiki, tik išsigandę. Tą blogąjį vyrą policija įmetė į kalėjimą.

Vilija Bogutaitė,
(„Didvyrių dienos Dainavoje“)

Vienišas kryžius

Piešė Paulius Budraitis,
Dariaus Girėno lit. m-los 8 sk. mokinys

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Lietuvos nepriklausomybės diena yra labai svarbi lietuviams. Tai yra diena, kada visi lietuviai suina kartu švęsti savo nepriklausomybės šventę. Švędami tą dieną mintyse prisimename savo paliktus brolius ir seses lietuvius, kurie gyvena prispausti rusų. Mes lietuvių, kurie gyvename laisvajame krašte, turime stengtis, kad mūsų kraštas vieną dieną būtų laisvas.

Katie Skorupskaitė,
Detroito „Ziburio“ lit.
m-los mokinė.
(„Skambutis“)

LIETUVIŠKOS PAREIGOS

Yra labai svarbu išlaikyti stiprią ir veiklią lietuvišką bendruomenę. Tai galima įgyvendinti per įvairias organizacijas, ansamblius ir būrelius. Per veiklą ir viešus pasirodymus mes turime skelbti Lietuvos vardą visame pasaulyje. Tą mes galime padaryti tik patys būdami stiprūs ir susipratusi lietuviai. Mes turime siūsti žinias į Sovietų Sąjungą įrodymui, kad mes čia dar esame gyvi ir kad mums rūpi tie, kurie liko Lietuvoje.

Dar viena, mano nuomone, svarbi išeivijos jaunimo pareiga yra stiprinimas ryšių su pavergta Lietuva. Reikia juos remti, stiprinti ir priminti, kad mes esame tais pačiais reikalais susirūpinę.

Man atrodo, kad tarp visų kitų dalykų yra labai svarbu rašyti Lietuvos kalbinams, nes tai yra vienintelis būdas pagerbti tuos, kurie kovoja už Lietuvos išlaisvinimą ir tautos išlikimą.

Viską išauginęjus, man atrodo, kad yra keturi pagrindiniai mūsų pareigos:

- 1) Išlaikymas lietuvių kalbos bendruomenėje.
- 2) Išlaikymas stiprios lietuviškos veiklos.
- 3) Garsinimas Lietuvos vardo ir padėties išeivijoje.
- 4) Stiprinimas ryšių su pavergta Lietuva.

Žvelgiant į šiuos keturis punktus, turime žinoti, kokios yra mūsų pareigos, kokie mes esame lietuvių ir pasiryžti būti geraniais ir labiau susipratusiais.

Rimtas Čuplinskas,
Toronto Maironio Aukšt.
lit. m-los mokinys.
Kanada. (Maironio m-los metraštis).

DU JAUNUOLIAI

Petras: — Mano tėvas turi George Washington'o laikrodį savo laikrodžių rinkinyje.
Linus: — Na tai kas? Mano tėvas turi Adomo obuolį.

GALVOSŪKIO NR. 86 ATSAKYMAS

Istatymas nesipriešina vedyboms, bet tokios vedybos iš viso negalimos. Jeigu jis vestų savo našlės seserį, jis turi būti miręs. Mirę žmonės nesiveda.

GALVOSŪKIO NR. 87 ATSAKYMAS

Įėjęs į kambarį pirmiausia uždegsi degtuką, o po to — ką tik nori.

GALVOSŪKIO NR. 88 ATSAKYMAS

Ir vyras, ir moteris gali turėti tik vieną gimtadienį. Toliau seks tik gimtadienio prisiminimai — sukaktuvės (anniversaries).

GALVOSŪKIO NR. 89 ATSAKYMAS

Kad saulei tekant meškeriojas pasiektų ežerą, jis turėtų važiuoti 12 mylių per valandą greičiu.

GALVOSŪKIS NR. 106

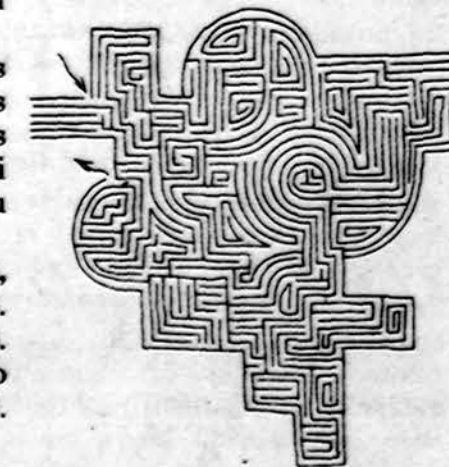
Kodėl jūrų ir vandenynų vanduo yra šūrus? Kiek apytikriai viename galione jūros vandens yra druskos? Ar visos jūros yra vienojo sūrumo? Kur dar galima rasti druskos be jūros vandens? Kaip druska gaunama vartojimui iš visų žemės vietų? Kas pilnai atsakys į šiuos klausimus, gaus 10 taškų, o kas apytikriai — 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 107

Ant plonos virvutės pakabinkite svorį, kurio svoris būtų truputį mažesnis už virvutės stiprumą. Virvutė nenutrūks. Po to virvutę įtempkite ir viduryje pakabinkite tą patį svorį, virvutė nutrūks. Kodėl?

(10 taškų)

GALVOSŪKIS NR. 108

(Žiūrėkite brėžinį)

Jei jums pasiseks išėiti iš šio labirinto, gausite 5 taškus.

Jonas Minelga

DĖDĖS SAMO ŠALY

Kai senelis mažas buvo,
Ganė karves ir avis.
Kai ganyti ne. ikėjo,
Gaudė upėje žuvį.

Kai tėtukas mažas buvo,
Jį vadino dypuku.
Mat, už Elbės jis vilkėjo
Unros kelnėm, paltuku.

Aš... Nei karvių čia ganyti,
Nei papliaukstelt botagu.
Neišalkęs, o mamytė
Vis vaišina pyragu.

Rytą, Margio palydėtas,
Į mokyklą išeinu,
Vis dėkingas Dėdei Samui,
Kad jo žemėj gyvenu.

GALVOSŪKIS NR. 109

(Žiūrėkite piešinį). Suraskite, kurie panašūs.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 110

Kartą gatvėje stovėjo dešimt vyrų, kurie turėjo tik vieną paprastą didumo lietsargį. Tačiau nė vienas vyras nebuvo sulysas. Kaip tai galėjo būti?

(5 taškai)

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Pusiaugavėnyje nereikia gulti dienos metu pogulio, kad rugiapūtėje pusiaujas (žemutinė nugaros dalis) neskaudėtų. (Daugėliškis).

Pusiaugavėnyje esą galima valgyti mėšą, bet tik tuomet, jei suspėsi viską paruošti per vieną valandą: gaidį papjauti, plunksnas nupešti, vidurius išimti, išvirti ir suvalgyti. (Šiaulėnai)

Pusiaugavėnyje reikia paimti silkę ir padėjus per vidurį ant piršto žiūrėti, kuri pusė nulinks: jei galva, tai bus sunkus pavasaris, jei uodega — sunkus ruduo. (Višakio Rūda)

Senų žmonių pasakojimu, nuodėmė yra žiūrėti į veidrodį gavėnioje. Jei reikia pasižiūrėti, tai žiūrėk į vandenį, kuriame taip pat atsispindi žmogaus atvaizdas. (Šilavotas)

„Gavėnia“ yra vartojama vaikams gąsdinti. Ji vaizduojama vidutinio amžiaus, nepaprastai drūta (suvalgiusi visus lašinius ir čiulpianti iš žmonių gėrybes), su didele galva ir susivelusiais plaukais. Kanapinskis — artimas ar net giminaitis „Gavėniai“. Seniau žmonės gavėnijos metu kaip pavilgą (maistą paslapinti) vartojo kanapių druską: sugrūzdindavo (padegindavo) kanapes ir pridėję trečdali druskos valgydavo su duona ir bulvėmis. (Zagarė)